

ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

(*Revue Israélite*)

ΜΗΝΙΑΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΙΔΗΣΕΟΛΟΓΙΚΗ

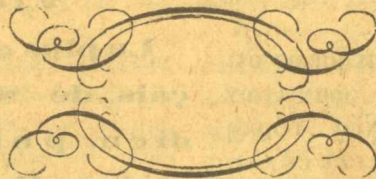
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ἐτησία διὰ τὴν Ἑλλάδα Δρ. 10.—
Συνδρομὴ ὑποστηρίξεως Φρ. 25.—
Ἀγγελίαι ὁ στίχος » 1.—
Διὰ μεγάλας ἀγγελίας γίνεται ἰδιαιτέρα συμφωνία.

Γράμματα καὶ χειρόγραφα στέλλονται ὡς ἐξῆς :
Διεύθυνσιν « Ἰσραηλιτικῆς Ἐπιθεωρήσεως » ὁδὸς
Ἄκταιου 27 Ἀθήνας.
Adresse : A la Direction de la «Revue Israélite»
Rue Actaion 27 Athènes.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εἰς τοὺς ἀναγνώστας.—Σημειώσεις.—Οἱ Σαμαρεῖται.—Ἡ περὶ αἵματος γελοῖα
συκοφαντία.—Ἀπὸ τοὺς ἐν Ἰσπανίᾳ διωγμοὺς τῶν Ἑβραίων.—Τὸ Ἑβραϊκὸν ζή-
τημα.—Σιωνικὴ Στήλη.—Ἀνταποκρίσεις.—Ἑβραϊκαὶ κοινότητες Ἑλλάδος.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ

16—ΟΔΟΣ ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ—16

1916

ΕΣΠΕΡΙΑ

ΛΟΝΔΙΝΟΥ

Τὸ σοβαρότερον, διδακτικώτερον, καλλιτεχνικώτερον Ἑλληνικὸν ἑβδομαδιαῖον.

Ἡ «ΕΣΠΕΡΙΑ» εἶναι συνάμα καὶ τὸ ἐφθηνότερον εἰκονογραφημένον πολυτελείας. Ἔχει μόνον 30 λεπτά.

Γνώσεις περὶ ἀεροπλάνων, ὑποβρυχίων, περὶ ἐμπορικῆς καὶ ναυτιλιακῆς κινήσεως, θὰ λάβετε μόνον ἀκριβεῖς ἀπὸ τὴν «Ἐσπερίαν» τοῦ Λονδίνου.

Ἡ «ΕΣΠΕΡΙΑ» δημοσιεύει μυθιστόρημα ἑβραϊκῆς ὑποθέσεως τὸ «Μπέλλα Δόννα».

Ζητήσατε σειρὰς «Ἐσπερίας» ἀπὸ τὸ Νέον Πρακτορεῖον.

Μεταβαίνοντες εἰς Θεσσαλονίκην

ΑΓΟΡΑΣΑΤΕ

ΤΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ, ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ, ΚΑΠΕΛΛΑ ΣΑΣ

ΚΑΙ ΑΣΠΡΟΡΟΥΧΑ

Ἀπὸ τὸ Κατάστημα

ΤΥΡΙΓΓ

ΝΕΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

EN NEA YORKE

Μανθάνομεν μετ' εὐχαριστήσεως ὅτι ὁ ἀρχαῖος οἶκος I. Γ. Λευῆ Ἰωαννίνων ἐσύστησεν ὑποκατάστημα ἐν Νέῳ Ὑόρκῃ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν *Abram Levi et Co.* 69 *Wallstreet*. Ὁ οἶκος θὰ ἐργασθῆ εἰς ἐξαγωγήν καὶ εἰσαγωγήν παντὸς εἶδους ἐμπορεύματος. Τὴν διεύθυνσιν τοῦ οἴκου ἔχει ὁ κ. Ἀβραάμ Λευῆ καὶ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ κ. Ἄρις Χ. Λευῆ, οἱ ὅποιοι ἀμφότεροι δικαιούνται ὑπογραφῆς τῆς ἄνω ἐπωνυμίας.

Γνωρίζοντες προσωπικῶς τοὺς κυρίους Λευῆ ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων, εἴμεθα εὐτυχεῖς δυνάμενοι νὰ συστήσωμεν αὐτοὺς θερμοῶς εἰς τοὺς ἀπανταχοῦ ἀναγνώστας μας ἐν τῇ βεβαιότητι ὅτι θέλουν εὖρη παρ' αὐτοῖς ἀπαράμιλλον δραστηριότητα, ἀκρίβειαν καὶ ἐντιμότητα.

L'INDÉPENDANT

Le plus ancien organe français de Salonique, quotidien, politique et littéraire. Il s'occupe aussi des intérêts israélites de Salonique.

L'INDÉPENDANT a le plus grand tirage et son reportage pour la Grèce et l'Étranger est hors ligne; ce qui explique que la réclame dans ses colonnes est très recherchée.

ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

(Revue Israélite)

ΜΗΝΙΑΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΙΔΗΣΕΟΛΟΓΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ἐτησίαι διὰ τὴν Ἑλλάδα Δρ. 10.—
Συνδρομὴ ὑποστηρίξεως Φρ. 25.—
Ἀγγελίαι ὁ στίχος 1.—
Διὰ μεγάλαις ἀγγελίαις γίνεται ἰδιαιτέρως συμφωνία.

Γράμματα καὶ χειρόγραφα στέλλονται ὡς ἑξῆς :
Διεύθυνσιν « Ἰσραηλιτικῆς Ἐπιθεωρήσεως » ὁδὸς Ἀκταίου 27 Ἀθῆνας.
Adresse : A la Direction de la «Revue Israélite» Rue Actaion 27 Athènes.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ

Μὲ τὸν παρόντα ἀριθμὸν τελειώνει τὸ τέταρτον ἔτος τῆς ἐκδόσεως τῆς « Ἰσραηλιτικῆς Ἐπιθεωρήσεως » ἡ ὁποία ἀρχίσασα ὀλίγους μῆνας πρὸ τῶν βαλκανικῶν πολέμων δὲν ἠδυνήθη νὰ προκόψῃ ἀνέτως εἰς τὸ ἔργον τῆς. Πολλὰ περιδικὰ ἀρχαιότερα ἠναγκάσθησαν νὰ διακόψουν τὴν ἐκδόσιν των. Ἡ « Ἰσραηλιτικὴ Ἐπιθεωρήσις » ἐπροτίμησε νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐκδιδομένη ἔστω καὶ περιορίζουσα τὴν ἐμφάνισιν τῆς. Ἄλλ' ἡμεῖς πρῶτοι οἱ ἀναλαβόντες μετὰ ζήλου τὴν ἐκδόσιν ἐνὸς ὄργανου εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ὡς κρίκου συνδέσεως μετὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ τῶν συμπατριωτῶν των τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος μετὰ τῶν ἐν τῇ Κράτει Ἰσραηλιτικῶν Κοινοτήτων καὶ μετὰ τῶν Ἑλλήνων Ἰσραηλιτῶν καὶ τῶν ἀπανταχοῦ τοῦ κόσμου ὁμοδόξων, συναισθανόμεθα ὅτι ἡ ἐκδοσις πρέπει νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν τακτικὴν τροχίαν τῆς μὲ τάσεις μάλιστα βελτιώσεως.

Τοῦτο εἶναι κατόρθωτόν ἐὰν ἕκαστος Ἕλλην Ἰσραηλιτῆς δυνάμενος νὰ ἐξοδεύσῃ ἐν δεκάδραχμον τὸ ἔτος, ἤτοι τρία μόνον λεπτά τὴν ἡμέραν, δὲν ἀκνήσει νὰ συνεισφέρῃ τὴν ἀσήμαντον ταύτην θυσίαν, ἀναλογιζόμενος ὅτι μὲ τὰ **τρία ταῦτα λεπτά** ἀπλάσσει τῆς μομφῆς τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἑβραίους τοῦ νὰ μὴ ἔχουν ἐν δημοσιογραφικῶν ὄργανον, μόνον αὐτοὶ ἐξ ὄλου τοῦ ἑβραϊσμοῦ τῆς οἰκουμένης. Εἶναι ζήτημα φιλοτιμίας, εἶναι ζήτημα συμφέροντος, εἶναι ἀνάγκη νὰ διδῶνται περιδικῶς ἡ ἑβραϊκὴ νεολογία περὶ τῶν ἀφορώντων εἰς τὸν ἑβραϊσμόν, εἶναι ἀνάγκη οἱ ἀλλόδοξοι ἡμῶν συμπατριῶται ὅχι μόνον νὰ μὴ ἀνέχονται ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ ἐκτιμῶσιν μανθάνοντες διὰ τῆς « Ἰσραηλιτικῆς Ἐπιθεωρήσεως » τὰ τῆς ἱστορίας μας, τὴν βιβλικὴν ἀλλὰ καὶ τὴν μεταβιβλικὴν, λαμβάνοντες γνῶσιν τῶν κινήσεων τῶν ἐλπίδων, τῆς δράσεως τοῦ ἑβραϊσμοῦ εἰς τὸν κόσμον. Εἶναι ἀνάγκη, ἐπαναλαμβάνομεν, νὰ ὑπάρχῃ κρῖκος ἐνώ-

νῶν τὰς ἑλληνικὰς ἑβραϊκὰς Κοινότητας. Πάντα ταῦτα ἀγαπητοὶ ὁμοδόξοι, θέλετε κατορθώσαι ἐν προθύμῳ θυσιάσητε **τρία μόνον λεπτά** καθ' ἑκάστην.

Ἄλλ' ἡ « Ἰσραηλιτικὴ Ἐπιθεωρήσις » δύναται καὶ ἤρριξεν ἤδη νὰ συνεισφέρῃ καὶ ἄλλην εἰς τὸν ἑβραϊσμόν ὑψηλὴν ὑπηρεσίαν, ἡ ὁποία συνίσταται εἰς τὸ νὰ προκαλέσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν νεωτέρων Ἰσραηλιτῶν διὰ τὰ ἑβραϊκὰ γράμματα, εἰς τὸν σχηματισμὸν πυρῆνος νέων κατὰ τῶν ἐπινοημάτων εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ εἰς τὴν δημοσίευσιν ἄρθρων, πραγματειῶν καὶ ἐλπίζομεν καὶ συγγραμμάτων ἀρχότερα, ἀφορώντων εἰς τὴν ἑβραϊκὴν γραμματολογίαν. Ἡ « Ἰσραηλ. Ἐπιθεωρήσις » ἡ ὁποία ἀνεπλήρωσε μέχρι τοῦδε ἐν πλείστοις τὴν ἑλλειψιν ζωτικῆς καὶ ἀνωτέρου ἑβραϊκοῦ σχολείου, θέλει ἀναπληρώσει ἀκόμη τὴν ἑλλειψιν Σωματείου ἑβραϊκῶν γραμμάτων, συσπερώνουσα περὶ αὐτῆς τὴν μελετώσαν καὶ ἐνθουσιῶσαν ἑβραϊκὴν νεολογίαν.

Πάντα ταῦτα θὰ εἶναι κατορθωτά, ἐὰν ἕκαστος ἐξ ὑμῶν κάμει τὸ καθήκον του ἐνθαρρύνων καὶ ὑποστηρίζων τὴν προσπάθειάν μας καὶ ἐὰν ἐκτὸς τῆς δεκάδραχμου εισφορῆς, εὐρεθῶν καὶ τινες γενναῖοι διαθέτοντες χρόνον καὶ κρίνοντες ὅτι κατ' ἐξοχὴν ἤθελον φανῆ χρήσιμοι εἰς τὸν ἐν Ἑλλάδι ἑβραϊσμόν ὑποστηρίζοντες ἐν Ἰσραηλιτικῶν περιοδικῶν.

Εἰς ἑκάστην Κοινότητα θὰ γίνῃ Ἐπιτροπὴ ἐγγραφῆς συνδρομῶν καὶ συνεισφορῶν μεγάλων

* Ἀπὸ τινος ἡ « Ἰσραηλ. Ἐπιθ. » ἔχει τὴν εὐχαριστήσιν νὰ δημοσιεύῃ ἱστορικὰς πραγματείας τοῦ κ. Χαῆμ Ἀλχανάτη, φαρμακοποιοῦ ἐκ Λαρίσης, εἰς τὸ παρὸν σὺλλον δημοσιεύομεν διήγημα διασκευασθὲν ὑπὸ τοῦ εὐέλπιδος νέου κ. Ἰωακὴμ Ἰκροῦ ἐκ Τρικάλων. Καὶ ὁ κ. Ἰεσουρόν ἐξ Ἀθηνῶν ὑπεσχέθη νὰ ἐργασθῆ διὰ τὴν « Ἰσρ. Ἐπιθ. ». Ἰδοὺ τὰ εὐχάριστα ἀποτελέσματα.

τέρων από τους δυνάμενους. "Ας εξοφλήσουν τὸ χρέος των οἱ ἀφείλοντες παρελθούσας συνδρομὰς, καὶ οἱ ἀνανεώνοντες τὴν συνδρομὴν των ἕς πληρώσουν, διὰ νὰ μὴ προσθέτουν εἰς τὰς δυσχερείας τῆς Συντάξεως καὶ τὰς τῆς Διαχειρήσεως.

Περιμένομεν τοὺς φίλους τῆς « Ἰσραηλ. Ἐπιθεωρ » εἰς τὸ ἔργον.

Ἡ « Ἰσραηλ. Ἐπιθεωρητής ».

Τὸ παρὸν φύλλον τυπωθὲν ἀργὰ περιέχει εἰδήσεις πέραν τοῦ Φεβρουαρίου.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Σκότος ἀκόμα.

Μετ' ὀλίγον θὰ ἔχη περάση καὶ δεύτερον ἔτος ἀπὸ τὸν πόλεμον χωρὶς νὰ φαίνεται σὲ κανένα σημεῖον τοῦ πολιτικοῦ ὀρίζοντος λίγη ἑσπερία. Παντοῦ σκοτεινιά κάποτε σὺν νὰ φαίνεται νὰ σωρεύονται νέα νέφη διὰ νέαν καταιγίδα. Ἀκούεται κάπου κάπου καμμιὰ φωνὴ ποῦ δίδει ἐλπίδας ἀλλ' ἀμέσως ἡ φωνὴ αὐτὴ πνίγεται.

Στὰς ἀρχὰς τοῦ πολέμου εἰς αὐτὴν τὴν στήλην τῶν **Σημειώσεων**. ἐγράψαμεν: ὅτι μόνη ἐλπίς διὰ τὴν παῦσιν τοῦ πολέμου ἀπομένει ἡ ἐξέγερσις τῶν λαῶν καὶ ἰδίᾳ τοῦ γερμανικοῦ. Ἐγράφομεν δὲ εἰς αὐτὸ τὸ φύλλον τοῦ Αὐγούστου 1914 ὅτι ἐὰν ἐνικᾶτο ἡ μεσαιωνικὴ ἰδέα τῆς στρατοκρατίας, ἡ ὁποία εἶναι τὸ γνώρισμα τοῦ γερμανικοῦ μιλιταρισμοῦ, πρῶτος νικητὴς θὰ ἦτο ὁ γερμανικὸς λαός, ἀναγεννώμενος εἰς δημοκρατικωτέρας ἀντιλήψεις. Μετὰ εἴκοσι μῆνας τὰ πράγματα δικαιώνουν τὴν σκέψιν μας. Διότι ἐξ ὅλων τῶν ἐμπολέμων, ἐν Γερμανίᾳ ἡ κοινὴ γνώμη φαίνεται πρώτη ἐξυπνήσασα καὶ διατυπώσασα ἐπιθυμίαν περὶ συνομολογήσεως εἰρήνης. Ἐὰν δὲ αἱ γερμανικαὶ φιλερηνικαὶ εὐχαὶ δὲν εὔρον ἀκόμη ἡγῶ εἰς τὸ μέσον τῶν ἄλλων ἐμπολέμων λαῶν, τοῦτο κατὰ τὴν γνώμην μας εἶναι, διότι αἱ εὐχαὶ δὲν συνωδεδύθησαν ἀπὸ ἔργα δεικνύοντα τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ νὰ ἐγκαινιάσῃ συνταγματικὸν καθεστῶς, ἐν ᾧ κυρίαρχος νὰ εἶναι ἡ πολιτικὴ ἀρχή, αὐτὴ ρυθμίζουσα τὴν ἑξωτερικὴν κατάστασιν καὶ ὄχι ἡ στρατοκρατία.

Μιλιταρισμὸς καὶ ἐλεύθερον πολίτευμα.

Τί εἶναι ὁ μιλιταρισμὸς; Ἐὰν ἡ Γερμανία ἔχει αὐστηρὰν καὶ κραταιὰν χερσαίαν στρατιωτικὴν ὀργάνωσιν, μήπως καὶ ἡ Ἀγγλία δὲν ἔχει ναυτικὴν κοσμοκρατορίαν; Ἡ διαφορὰ εἶναι ἡ ἐξῆς: Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ κραταιὰ ναυτικὴ ὀργάνωσις δὲν διεκδικεῖ πολιτικὴν ὑπεροχὴν· τὸ ἀγγλικὸν ναυτικὸν εἶναι ὄργανον τῆς πολιτικῆς, ὁ πρῶτος παράγων τῆς ἀγγλικῆς ἐπιβο-

λῆς. Τὸ ἀγγλικὸν ναυαρχεῖον δὲν ἐπιδιώκει ἐκ παραδόσεως καὶ ἰδιοσυγκρασίας νὰ καθυποτάξῃ τὴν πολιτικὴν τοῦ τόπου ὑπὸ τὴν ἐξάρτησίν του. Ἐν Γερμανίᾳ ἡ στρατιωτικὴ τάξις — προνομιοῦχος καὶ ὀργανωμένη μὲ κανονισμοὺς μεσαιωνικοὺς — θέλει τὴν πολιτικὴν ὑποχείριον. Ὅχι νὰ εἶναι αὐτὴ ὄργανον τῆς Πολιτείας, ἀλλ' ἡ Πολιτεία καὶ αἱ λοιπαὶ κοινωνικαὶ τάξεις ὄργανα τῆς ἐπικρατήσεώς της.

Ὁ μιλιταρισμὸς αὐτὸς παρσευάσασε τὸν πόλεμον, ἀπὸ τεσσαρακονταετίας, παρὰ τὸ αἴσθημα τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ, καὶ κατὰ τὴν γνώμην μας καὶ αὐτοῦ τοῦ Κάιζερ, τοῦ ὁποίου ὁ προηγούμενος βίος ἐφαίνετο στέργων τὴν εἰρήνην καὶ τὴν συνεργασίαν μὲ τοὺς πολιτισμένους λαοὺς. Ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη λόγῳ ἐλλείψεως μᾶς λαϊκῆς ἰσχυρᾶς φιλερηνικῆς ὀργανώσεως, νὰ ἐναντιωθῇ εἰς τὰς κατακτητικὰς βλέψεις τῆς διοικήσεως στρατιωτικῆς τάξεως. Ἐπομένως ἐὰν λάβωμεν ὑπὸ σοβαρὰν σκέψιν τὰ λεχθέντα ὑπὸ τῶν Ἀγγλων πολιτικῶν **ὅτι τότε μόνον θὰ παύσουν οἱ Σύμμαχοι τὸν πόλεμον ὅταν παταχθῇ ὁ πρωσοδικὸς μιλιταρισμὸς** (ἡ τάξις δηλαδὴ τοῦ τὰ πάντα εἰς ἐν Κράτος νὰ θυσιάζονται διὰ τὰ συμφέροντα τῆς στρατιωτικῆς τάξεως) καὶ προσέτι ἐὰν ἀναλογισθῶμεν ὅτι ἡ κραταιὰ γερμανικὴ διοργάνωσις δὲν συνεκόμισε κατὰ τὰ δύο ταῦτα πρῶτα ἔτη τοῦ πολέμου, τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα δὲν βλέπομεν ἀκόμη ἄλλην διέξοδον πρὸς συνεννόησιν παρὰ μίαν ἐσωτερικὴν μεταβολὴν εἰς Γερμανίαν, μειώνουσα τὴν παντοδυναμίαν τοῦ μιλιταρισμοῦ.

Ἡ ἐβραϊκὴ καὶ ἡ ἑλληνικὴ ἀντίληψις.

Ὁ μιλιταρισμὸς δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν φιλελεύθερον ἑλληνικὴν ἀντίληψιν καὶ μὲ αὐτὴν τὴν ἐβραϊκὴν. Οἱ περσικοὶ πόλεμοι βεβαίως, ἀλλὰ καὶ ὁ κατὰ τῶν Σπαρτιατῶν εἶναι μία διαμορτυρία κατὰ τοῦ μιλιταρισμοῦ ἐν μεγάλῃ κλίμακι, καὶ ἐν μικροτέρῳ κατὰ τῆς σπαρτιατικῆς ὀλιγαρχίας, τῆς θυσιάζουσης πᾶσαν πολιτικὴν ἀντίληψιν εἰς τὴν στρατιωτικὴν. Αὐτὸς ὁ μέγας Ἀλέξανδρος ἔθεσεν τὴν στρατιωτικὴν ἰσχύν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ πολιτισμοῦ ἀκριβῶς καθὼς ὁ Μέγας Ναπολέων, εἴκοσι ὁμῶς αἰῶνας μετὰ τὸν Μέγαν Ἕλληνα.

Περὶ τῆς ἐβραϊκῆς ἀντιλήψεως. εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπομνήσωμεν ὅτι τὸ ἐβραϊκὸν ἰδανικὸν εἶναι ὁ χρυσοῦς αἰὼν—ὄχι ὁ θρυλικὸς τοῦ παρελθόντος—ἀλλ' ὁ τοῦ μέλλοντος, τῆς εἰρηνικῆς συνεργασίας τῶν λαῶν; Ἀλλ' ὁ αἰὼν οὗτος δὲν εἶναι ἄραγε οὐτοπία; Ὁ πόλεμος δὲν εἶναι ἀναγκαῖος ὡς ἀγὼν συντηρήσεως **ἀγὼν στομάχου** ἀφοῦ ἡ γῆ δὲν ἐπαρκεῖ νὰ τρέφῃ ὅλα τὰ τέκνα της; Τὴν ἀντίληψιν ταύτην τὰ πράγματα ἀποδεικνύουν σφαιερὰν. Ἐὰν καθὼς λέγει ὁ

ἐβραῖος προφήτης **τὰ φονικά ὄπλα τοῦ πόλεμου μετατραποῦν εἰς ἐργαλεῖα γεωργίας καὶ ἡ γνώσις τοῦ Κυρίου πληρώσῃ τὴν γῆν καθὼς τὰ κύματα τὸν Ὠκεανόν**, ὁ ἄνθρωπος δὲ θὰ ἀποθάνῃ τῆς πείνης.

Μετὰ παρέλευσιν **τριῶν χιλίων ἐτῶν** ἀφ' οὗτο ὁ Προφήτης δεικνύει εἰς τὰ ἔθνη τὸν δρόμον τῆς εἰρηνικῆς συμβιώσεως, ἕνας Ἐβραῖος ἀκριβῶς, οὐχὶ τυχαίως, ἀλλὰ καθὼς ἐδήλωσεν, ὑπὸ τὴν ἐμπνευσιν τῶν λόγων τῆς φυλῆς του, ἴδρυσεν ἐν Ρώμῃ τὸ **Διεθνὲς Ἰνστιτούτον τῆς Γεωργίας** δώσας τὴν πρωτοβουλίαν εἰς τὸν Βίκτωρα Ἐμμανουήλ· ἵνα τὸ προφητικὸν ρητὸν μὴ μείνῃ μόνον Σῦμβολον ἀλλὰ πραγματικότης: Ἡ προσέγγισις τῶν λαῶν διὰ τῆς Γεωργίας.

Καὶ ἐὰν ὁ παγκόσμιος ἀλληλοσπαραγμὸς διαψεύδει τὰς προφητικὰς ἐλπίδας τὰς ὁποίας ὁ Δαυὶδ Λουμπὶν ἐστήριζεν εἰς τὴν γεωργικὴν ἔνωσιν τῶν λαῶν, δὲν εἶναι διὰ τοῦτο ὀλιγώτερον ἀληθὲς ὅτι οἱ ἄνθρωποι σκοτόνονται κατὰ μῆκος καὶ πλάτος τῆς Εὐρώπης, μὲ ὀλιγώτερον λογικὴν τῶν ἀνθρωποφάγων τῆς Ἀφρικῆς καὶ αὐτῶν τῶν κτηνῶν.

Ἡ τελευταία στατιστικὴ τοῦ Διεθνoῦς Ἰνστιτούτου τῆς Ρώμης ἀποδεικνύει ὅτι κατὰ τὸ 1915 ἡ τοῦ σίτου παγκόσμιος παραγωγή ἢ ἐκ 426731 ἑκατομμυρίων στατήρων ἦτο ὑπερτέρα κατὰ 79,512 ἑκατομμύρια τῆς τοῦ 1914. Ἀλλ' ἡ στατιστικὴ ἀποδεικνύει ἀκόμη ὅτι ἡ μεγαλύτερα παραγωγή ἀνήκει εἰς τὰ κράτη καθὼς ἡ Ρωσσία, τὰ ὁποία ἐκ τοῦ ἀποκλεισμοῦ δὲν δύναται νὰ χρησιμοποιήσουν τὴν παραγωγὴν των ἢ ὁποία καταστρέφεται, ἐνῶ μία ὁμῆ θεωρία διδάσκει ὅτι ὁ πόλεμος ἐπιδιώκει τὴν ἰσορροπίαν μεταξὺ πληθυσμοῦ καὶ τροφῆς ἐκμηδενίζων τὸν κίνδυνον τῆς πείνης! Ἡ στατιστικὴ τοῦ Ἰνστιτούτου μᾶς λέγει ὅτι τὸ ψωμὶ πλεονάζει, λείπει δὲ μόνον εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ δεύτερον προφητικὸν στοιχεῖον: ἡ **γνώσις τοῦ Κυρίου** δηλαδὴ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ λογικὴ σκέψις.

M. X.

ΟΙ ΣΑΜΑΡΕΙΤΑΙ

Ἀμφιβάλλομεν ἐὰν εἶναι πολλοὶ οἱ γνωρίζοντες ὅτι οἱ Σαμαρεῖται περὶ τῶν ὁποίων ὀμιλοῦν τὰ Εὐαγγέλια καὶ τὰ ταλμουδικὰ κείμενα δὲν ἐξέλιπον ὅλως ἐκ προσώπου γῆς. Πράγματι ὑπάρχουν ἀκόμη Σαμαρεῖται, εἰς ἐλάχιστον ἀριθμὸν ἀλαθῶς, εἰς τὴν Ναβλούς τὴν ἀρχαίαν Σιχέμ. Κατὰ τὰ βιβλικὰ κείμενα, οἱ Σαμαρεῖται ἦσαν ἀποικοί

ἐξ Ἀσσυρίας τοὺς ὁποίους ἔστειλε ν εἰς Σαμαρείαν καὶ ἐν γένει εἰς τὸ Βασιλεῖον τοῦ Ἰσραὴλ ὁ Σαλμανάσαρ ὁ ὁποῖος εἶχεν ἄγει εἰς ἐξορίαν τοὺς ἰθαγενεῖς κατοικοῦς. Οἱ ἀποικοὶ οὗτοι εἶχον παραδεχθῆ ἐν μέρει τὸν Ἐβραϊκὸν Νόμον. Ἀλλ' ἐπειδὴ φυσικὰ οἱ ἀχθέντες αἰχμάλωτοι δὲν ἀπετέλουν ὀλόκληρον τὸν ἰθαγενῆ ἐβραϊκὸν πληθυσμὸν, ἀλλὰ μόνον τὴν ἀριστοκρατίαν τοῦ πλοῦτου καὶ τῆς ἱερατικῆς τάξεως, οἱ ἀποικοὶ συνεχρωτίσθησαν μὲ τὸν ἐναπομείναντα ἰθαγενῆ πληθυσμὸν, ὁ ὁποῖος θὰ ἦτο καὶ πολυπληθέστερος. Οἱ Σαμαρεῖται ὅμως, ἀνέκαθεν καὶ οἱ μέχρι σήμερον διατηρηθέντες, διεκδικοῦν ἀμιγῆ ἰσραηλιτικὴν καταγωγὴν καὶ θεωροῦν ἑαυτοὺς τοὺς γνησιωτέρους ὀπαδοὺς τῆς ἐβραϊκῆς θρησκείας τῆς ἀρχεγόνου τὴν ὁποίαν ἐκήρυξεν ὁ Μωϋσῆς. «Εἴμεθα ὁ μικρότερος λαὸς τῆς γῆς λέγουν, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐμποδίζει νὰ εἴμεθα ὁ εὐγενέστερος καὶ ὁ κατέχων τὴν θείαν ἀλήθειαν.» Οἱ Σαμαρεῖται ὀνομάζουν ἑαυτοὺς «Μπενὲ Ἰσραὴλ» (υἱοὺς Ἰσραὴλ) ἐνίοτε δὲ καὶ Σαμαρείτας.

Ἡ Βίβλος τῶν Σαμαρειτῶν, ἀποτελεῖται ἀπὸ μόνον τὴν πεντάτευχον, ἢ μᾶλλον ἀπὸ ἐξάτευχον, διότι συμπεριλαμβάνουν καὶ τὸ βιβλίον Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ. Εἶναι δὲ αὐτὴ ἐν πλείστοις αὐτὸ τὸ ἐβραϊκὸν κείμενον μὲ τινὰς παραλλαγὰς, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀντικείμενον μελετῶν τῶν κριτικῶν. Ἡ γραφὴ ὅμως δὲν εἶναι ἡ αὐτὴ ἢ ἐν χρήσει εἰς τοὺς σημερινοὺς ἐβραῖους, ἢ ὁποία εἶναι ἡ ἀσσυριακὴ λεγομένη τετράγωνος ἀλλ' ἡ ἀρχαία ἢ πρὸ τοῦ Ἐσδρα ἐβραϊκὴ γραφὴ. Διότι φαίνεται ὅτι ὁ Ἐσδρας εἰσήγαγε τὴν νεωτέραν γραφὴν ἀκριβῶς ἵνα μὴ συγγῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείτας, τοὺς ὁποίους οἱ τοῦ Βασιλείου τοῦ Ἰουδα ἐβραῖοι ἐθεώρουν οὐχὶ καθαρῶς ἐβραϊκῆς καταγωγῆς καὶ ὀρθοδόξους ἐβραῖους. Ἀλλὰ βεβαίως θὰ ὑπῆρχε καὶ πολιτικὴ ἀντιζηλία, προερχομένη ἐκ τῆς ἱστορικῆς ἐχθρότητος μεταξὺ τῶν κατοίκων τοῦ Βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τοῦ Βασιλείου τοῦ Ἰουδα. μεταξὺ τῶν δύο λαῶν. Εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἐσδρα, ὅτε οἱ Σαμαρεῖται (Ἐσδρα Δ') ἐζήτησαν νὰ συντρέχουν εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ Ναοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ, φαίνεται ὅτι ἀδιάλλακτοὶ ὑπῆρξαν οἱ ἐπανελθόντες ἐκ τῆς ἐξορίας μετὰ τοῦ Ζοροβάβελ Ἰουδαῖοι. Συνέπεια τῆς ἀρνήσεως τούτων, ὑπῆρξεν ἡ ἐναντίον τῶν συκοφαντῶν τῶν Σαμαρειτῶν εἰς τὸν Βαβυλίαν τῶν Περσῶν, κατόπιν τῆς ὁποίας ἀνεστάλη ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ Ναοῦ. Ἐκτοτε χρονολογεῖται ἡ ἀφειτηρία τῆς διαιω-

Φωτογραφία συγχρόνων Σαμαρειτών ζώντων εις Ναβλούς.

νισθείσης διαστάσεως μεταξύ Σαμαρειτών και Ιουδαίων.

Δοθείσης τῆς Θρησκευτικῆς διαστάσεως μεταξύ Ιουδαίων καὶ Σαμαρειτῶν, ἡ Σαμαρεία ἀπέβη φυσικὰ τὸ καταφύγιον πάντων τῶν λαμβανόντων ἀφορμὰς δυσαρσκειῶν διὰ τὰ κρατοῦντα ἐν Ἱερουσαλήμ, ἰδίᾳ διὰ τὰς αὐστηρὰς διατάξεις τοῦ Νεεμίου, τὰς σχετικὰς πρὸς τὸν μετ' ἄλλοθενῶν γάμον. Οὕτως ὅτε ὁ Μανασσῆς υἱὸς τοῦ Ἀρχιερέως τῆς Ἱερουσαλήμ ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ Σαμπαλάτ ἀρμοστοῦ τῆς Σαμαρείας καὶ ἐξωρίσθη παρὰ τοῦ Νεεμίου διὰ τὸν ἀλλοθιῆ τούτου γάμον ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλήμ, ὁ Μανασσῆς, λέγομεν, μετέβη εἰς Σαμαρείαν. Ἡ ἀφιξίς τοῦ Μανασσῆ θὰ συνετέλεσε εἰς τὴν στερέωσιν τοῦ χαρακτῆρος τῆς θρησκείας τῶν Σαμαρειτῶν, κατὰ τὸν τύπον τῆς ἐβραϊκῆς θρησκείας τῆς πρὸ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ Ἑσδρα. Οὕτως οἱ Σαμαρεῖται ἠγνόουν τὴν διδασκαλίαν τῶν Προφητῶν καὶ πολλῶν μᾶλλον τὴν τῶν Ραββίνων, καὶ ἡ διδασκαλία αὐτῶν δὲν ἔσχεν τὴν εὐρύτητα τῶν ἐρμηνειῶν τῶν τελευταίων οἱ ὅποιοι προσεπάθησαν πάντοτε νὰ συμμορφῶνται εἰς τὰς λεπτομερείας τοῦ Νόμου πρὸς τὰς ἀνάγκας ἐκάστης ἐποχῆς. Οἱ Ἰσραηλίται δὲν ἔθεώρουν τοὺς Σαμαρεῖτας ὡς ἐθνικὴν, ἀλλ' ὡς ὁμοδόξους σχετικῶς μετὰ τὰς διατάξεις αἱ ὁποῖαι συνεφώνουν μετὰ τὰς ἰδικὰς τῶν ἀλλὰ

καὶ ὡς ἀλλοδόξους, διὰ τὰς περιπτώσεις αἱ ὁποῖαι τοὺς ἀπεμάκρυνον τοῦ ἐβραϊκοῦ δόγματος.

Ὅστε ἐπαναλαμβάνομεν ὡς μὴ συγχρωτισθέντες τότε μετὰ τοὺς Ἰουδαίους δὲν ἠδυνήθησαν νὰ δεχθῶν τὰς μεταρρυθμίσεις ἐκείνας τὰς ὁποῖας εἰσήγαγεν ὁ Ἑσδρας καὶ μετέπειτα οἱ διδάσκαλοι τῆς Συναγωγῆς. Ταῦτα συνέβησαν τὸ 430 π. Χ. Τὸ 322, ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς Σαμαρεῖτας νὰ κτίσουν ἕνα Ναὸν ἐπὶ τοῦ ὄρους Γκεριζήμ, τὸ ὁποῖον αὐτοὶ ἐθεώρουν ἱερόν, καὶ προορισθὲν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ τὸν Ναὸν του. (Ἰδρ. Δευτέρ., ΚΖ, 4 καὶ 5) Μὲ τὴν διαφοράν ὅτι ἡ Σαμαρείτις Βίβλος ἀντὶ τοῦ ὄρους Ἐβὰλ ἔχει εἰς τὸ κείμενόν της Γκεριζήμ, ὁ Ναὸς οὗτος διετηρήθη ἐπὶ 100 ἔτη καὶ κατεστράφη ὑπὸ Ἰωάννου Ὑρκανοῦ. Ὅταν οἱ Ῥωμαῖοι κατέκτησαν τὴν χώραν, οἱ Σαμαρεῖται νύνοήθησαν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων. Μετὰ τὴν ἀναστολὴν τῆς στάσεως τοῦ Μπαρ Κοχβά, οἱ Ῥωμαῖοι οἱ ὅποιοι εἶχον λάβει βοήθειαν ἀπὸ τοὺς Σαμαρεῖτας ἔκτισαν πάλιν τὸν Ναὸν τοῦ ὄρους Γκεριζήμ.

Μετὰ τὴν τελείαν καταστροφὴν τοῦ ἐβραϊκοῦ κράτους, ἡ πολιτικὴ ἀντιζηλία μεταξύ Σαμαρειτῶν καὶ Ἑβραίων ἔχασε τὴν ὀξύτητα της, καὶ ἀπέμεινε μόνον ἡ θρησκευτικὴ διαφορά.

Φαίνεται ὅτι κατὰ τὸν τέταρτον αἰῶνα

ὑπὸ τὸν Μπαμπᾶ τὸν «μέγαν» τὸν μεγαλύτερον υἱὸν τοῦ ἀρχιερέως τῶν Ναθαναήλ, οἱ Σαμαρεῖται ἔλαβον ἀκμήν τινά. Ὁ Μπαμπᾶ ἀναδειχθεὶς ἀρχηγὸς τῆς Κοινότητος, ἀπέκτισεν ἐπιρροὴν τὴν ὁποῖαν ἐχρησιμοποίησε πρὸς καλὸν τοῦ λαοῦ του. Λέγεται ὅτι ἤνοιξε πάλιν τὰς ἐπιτοπίους Συναγωγὰς ἀναστρώσας καὶ τὴν λειτουργίαν. Περὶ τοῦ Ναοῦ τοῦ ὄρους Γκεριζήμ δὲν γίνεται μνηεῖα· φαίνεται ὅμως ὅτι ὑπῆρχεν ἀκόμη. Ὁ Μπαμπᾶ ἀπέθανε τὸ 362 εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἡ εὐτυχία τῶν Σαμαρειτῶν δὲν ὑπῆρξεν μακροχρόνιος· Ἀποδίδεται εἰς στάσιν τῶν κατὰ τῶν Χριστιανῶν, ἢ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων καταστροφῆ τοῦ Ναοῦ τῶν τὸ 484 καὶ περιορισμοὶ τινες εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῶν. Τέλος ὁ Ἰουστινιανὸς τὸ 529 ἔθεσε τέρμα εἰς τὴν πολιτικὴν ὑπαρξίν των. Ἐκτοτε ἡ σημασία των καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἤρχισαν νὰ μειοῦνται ἢ δὲ ἐσωτερικῆ ὑπαρξίς των ἀναφέρεται μόνον εἰς τὴν διαδοχὴν τῶν ἱερέων καὶ εἰς τὴν φιλολογικὴν ἀνάπτυξιν.

Κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην ἑκατονταετηρίδα παρουσιάζουν οἱ Σαμαρεῖται ποῖαν τινὰ φιλολογικὴν ἀναγέννησιν τῆς ὁποῖας εἰσηγητὴς ὑπῆρξεν ὁ ἀρχιερεὺς αὐτῶν Πινεχᾶς μὲν Ἰωσήφ ἀρχιερατεύσας ἀπὸ τὸ 1309 μέχρι τοῦ 1363, ἀνὴρ μεγάλου χαρακτῆρος καὶ ἐπιρροῆς.

Τὸ κίνημα ὑπῆρξεν ὅμως ἐσωτερικὸν χωρὶς ἐπιρροὴν ἐξωθι. Οἱ Σαμαρεῖται καθὼς εἶπομεν, θεωροῦν ἑαυτοὺς τοὺς γνήσιους ἀπογόνους τῶν Πατριαρχῶν καὶ τὸ ἱερατεῖον των ὡς ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοῦ Ἀαρῶν, φέρει δὲ μέχρι σήμερον ὁ Ἀρχιερεὺς αὐτῶν τὰ ἀρχιερατικὰ ἐνδύματα καὶ κοσμήματα, τὸ Ἐφὸδ τὴν μίτραν καὶ λοιπὰ τοῦ Κωὲν Γκαδόλ. Τὸ 1623⁴ ἐξέλιπε τὸ τελευταῖον μέλος τῆς ἀρχιερατικῆς οἰγενείας. Τότε ἡ ἀρχιερωσύνη μετεβίβασθη εἰς τὸν κλάδον τοῦ Οὐζιέλ υἱοῦ τοῦ Κωὰτ νεωτέρου ἀδελφοῦ τοῦ Ἀμράμ (Ἐξοδ. Ζ', 18) Ἐκτοτε ὁ ἀρχιερεὺς τῶν Σαμαρειτῶν δὲν ὠνομάσθη πλέον Ἀ-Κωὲν Ἀ-γκαδὼλ ἀλλὰ, Ἀ-κωὲν Ἀ-λεβύ.

Μέχρι τῆς 16ης ἑκατονταετηρίδος οἱ Σαμαρεῖται ἦσαν πολυπληθεῖς εἰς Δαμασκόν, Γάζαν, Κάϊρον καὶ ἄλλοι. Τὸ ὅτι τὸ 1568 ὁ ἀρχιερεὺς αὐτῶν Πινεχᾶς μὲν Ἐλεάζαρ μετῆνάστευσεν ἐκ Δαμασκοῦ εἰς Ναβλούς, θὰ ἐσήμαινε ὅτι ἡ Δαμασκὸς ἐπαύσε νὰ εἶναι κέντρον Σαμαρειτῶν. Σήμερον ὅλοι οἱ Σαμαρεῖται ἀνέρχονται εἰς ἑκατὸν πεντήκοντα (150) άτομα κατὰ στατιστικὴν τοῦ 1905 καὶ ζοῦν εἰς Ναβλούς. Τὴν θρησκευτικὴν ἀρχηγίαν ἐξασκεῖται πάντοτε παρὰ τοῦ ἱερέως Λευίτου

ὁ ὁποῖος τὸ 1905 ἦτο ὁ Ἰακὼβ μὲν Ἀαρῶν.

Οἱ Σαμαρεῖται εἶναι οἱ μόνοι Ἰσραηλίται οἱ κάμνοντες μίαν φορὰν ὅμως τὸ ἔτος θυσίαν· τὴν 14 Νισάμ ἦτοι τὴν παραμονὴν τοῦ Πάσχα. Θυσιάζουν τὸ πασχάλιον ἀρνίον ἐπὶ βωμοῦ τοῦ ὄρους Γκεριζήμ. Ζοῦν δὲ οἱ Σαμαρεῖται ἐξ ἐλεῶν τῶν ξένων οἱ ὅποιοι μεταβαίνουν εἰς Σιχέμ, εἰς τοὺς ὁποῖους δεικνύουν οἱ Σαμαρεῖται τὸ ὄρος Γκεριζήμ, χειρόγραφά τινα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα ἀρχαῖα.

Θρησκεία. Ἐπανερχόμενοι ἰδιαίτερος εἰς τὰ τοῦ δόγματος τῶν Σαμαρειτῶναυτοῖ προσεβύουν 1) Ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι Εἷς· τὸ «Δετ ἔλα ἔλα Ἐχάδ, εἶναι ἡ ἐπωδὸς τῆς λειτουργίας των 2) Ὁ Μωϋσῆς εἶναι ὁ μόνος προφήτης καὶ ἀποροπίτουσι ἐπομένως ὅλα τὰ ἐβραϊκὰ βιβλία ἐκτὸς τῆς Πεντατεύχου. Ὁ νόμος τοῦ Μωϋσῆος εἶναι τέλειος ἀφοῦ ἐδόθη παρὰ τοῦ Θεοῦ 3) Ὅτι τὸ ὄρος Γκεριζήμ εἶναι ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ. Εἰς αὐτὸ φαίνονται ἀκόμη οἱ δώδεκα λίθοι (Δεύτερον 27.) Ἐκεῖ ἰδρύθη ὁ Ναὸς καὶ ἐκεῖ εἰς τὸ τέρμα τῶν ἡμερῶν θὰ φανῆ ἐκ νέου ἡ θεότης. 4) Ὁ Μεσσίας ἢ ὁ ἐπιστρέφον ἢ ὁ ἀναστρωτῆς θέλει ἐπαναφέρει τὴν ἐποχὴν τῆς θείας εὐνοίας, θέλει ἀναστρώσει τὴν ἀληθῆ θρησκείαν καὶ καταστρέψει τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Ἑσδρα. Ὁ «Ταῆμ» ὅπως τὸν ὀνομάζουν οἱ Σαμαρεῖται θὰ ζῆσῃ 110 ἔτη καὶ θὰ ἀποθάνῃ, 5) Ἡ ἀνάστασις νεκρῶν θὰ συμβῆ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ταῆμ.

Ὅς εἶναι φανερόν εἰς γενικὰς γραμμὰς ἡ πίστις αὕτη δὲν διαφέρει ἀπὸ τὴν ἐβραϊκὴν πίστιν, τὴν πρὸ τοῦ Ἑσδρα. Ἐκ δὲ τοῦ μετὰ Μουσουλμάνων συγχρωτισμοῦ ἐπὶ αἰῶνων ὑπέστησαν καὶ τὴν ἐπ' ὄρασιν τοῦ ἰσλαμισμού εἰς τὴν διατύπωσιν.

Ἡ Σαμαρείτις γλῶσσα εἶναι μία διάλεκτος ἀραμαϊκῆ ὀλίγον διαφέρουσα τῶν διαλέκτων τῶν ὀμιλουμένων ἐν Συρία ἐλλ' ἀρχαῖοῦ τύπου. Σήμερον οἱ Σαμαρεῖται ὀμιλοῦν τὴν ἀραβικὴν.

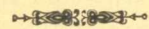
Οἱ Σαμαρεῖται ἐκτὸς τοῦ ἰδικοῦ των με παραλλαγὰς ἐβραϊκοῦ κειμένου ἔχουν καὶ μετάφρασιν εἰς τὴν κυρίως Σαμαρειτανὴν (Ταργκούμ,) Οἱ Σαμαρεῖται ἔχουν καὶ μίαν ἀραβικὴν μετάφρασιν τῆς Ἐξατεύχου. Κατέχουν δὲ καὶ σχόλια τῆς Γραφῆς εἰς Σαμαρειτανὴν γλῶσσαν καὶ ἀραβικὴν. Ἐχουν δὲ οἱ Σαμαρεῖται καὶ πλουσίαν σχετικῶς λειτουργικὴν φιλολογίαν. Ὁ ἀρχαιότερος καὶ ὀνομαστότερος τῶν συγγραφέων των εἶναι ὁ Μαρκάχ υἱὸς τοῦ Ἀμράμ· ὁ υἱὸς τοῦ Μαρκάχ, ὁ Ἀμποῦ Ἀλ Χασάν, καὶ ἄλλοι πλείστοι. Ἐχουν καὶ χρονικὰ ἀπὸ

τὸν 12ον αἰῶνα καὶ γραμματικά βιβλία καὶ τινὰ ἄλλα θεολογικοῦ χαρακτῆρος. Ἡ δρᾶσις αὕτη ἢ πνευματικὴ τῶν Σαμαρειτῶν φαίνεται παύσασα κατὰ τὰ τέλη τοῦ 16ου αἰῶνος. Σήμερον οἱ ὀλίγιστοι μείναντες Σαμαρείται μὴ παρουσιάζοντες καμμίαν πνευματικὴν κίνησιν ἀγωνίζονται μόνον διὰ τὴν δυσχερῆ βιοπάλην.

Οἱ Σαμαρείται, οἱ ὅποιοι δὲν ὑπερβαίνουν τοὺς διακοσίους ἀριθμοῦνται κατὰ τὰς διαφόρους στατιστικὰς ἀπὸ 150 ἕως 170 εἶναι ὁ ὑψηλότερος λαὸς τῆς Συρίας. εἶναι χαρακτηριστικὸν δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀρρένων ὑπερβαίνει τὸν ἀριθμὸν τῶν θηλέων. Ὁ τελευταῖος λόγος εἶναι ὁ σπουδαιότερος τῆς προιούσης ἐξαφανίσεως αὐτῶν διότι οὔτε οἱ ἔβραιοι οὔτε οἱ ἄραβες—χριστιανοὶ ἢ μουσουλμάνοι τῆς Συρίας δέχονται νὰ συνάψωσι γάμους μὲ αὐτούς.

Οἱ ἀνθρωπολόγοι διακρίνουν εἰς τοὺς Σαμαρείτας τὸν τύπον τῶν ἀρχαίων ἔβραίων. Μεταξὺ τῶν ὑπάρχουν καὶ ξανθοὶ τύποι καθὼς ἄλλως τε ὑπάρχουν μεταξὺ τῶν ἔβραίων. Τὸν ξανθὸν τοῦτον τύπον ἀποδίδουν εἰς τοὺς Ἀμμωρίτας ἀρίας φυλῆς, οἱ ὅποιοι εἶχον συγχρωτισθῆ μὲ τοὺς νομάδας σημίτας. Μ. Χ.

ΣΗΜ. Σήμερον δὲν φαίνεται νὰ ὑφίσταται πλέον ἡ παλαιὰ ἀντιπάθεια μεταξὺ ἔβραίων καὶ Σαμαρειτῶν. Πρὸ τίνος μῶλις ἀνέγνωμεν εἰς ἰσραηλιτικὸν περιοδικὸν τῆς Ἰταλίας ὅτι ἐπ' ἀφορμῇ τοῦ πολέμου ἰδρύθη σῶμα ἔβραίων νοσοκόμων ὑπὸ τὸ ὄνομα «αἱ ἔβραιοὶ Σαμαρείτιδες» τοῦθ' ὑπερ δηλοῦ ἐμφανῶς ὅτι τὸ ὄνομα σαμαρείτης δὲν διεγείρει αἰσθημα ἀντιπαθῆ παρ' ἔβραίους.

Η ΠΕΡΙ ΑΙΜΑΤΟΣ

ΓΕΛΟΙΑ ΣΥΚΟΦΑΝΤΙΑ

Οἱ ὄγλοι τῆς Δύσεως πρὸ παντός, καὶ ὀλιγότερον οἱ τῆς Ἀνατολῆς ἐπίστευσαν ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας καὶ πίστευον εἰς μικροτέραν ἔμωσ κλίμακα καὶ σήμερον ὅτι οἱ ἔβραιοι κάμνουν χρῆσιν χριστιανικοῦ αἵματος διὰ λόγους θρησκευτικούς.

Ἡ γελοία αὕτη δοξασία, δὲν ἀπεδείχθη ποτέ, ἀλλ' ἀκριβῶς διὰ τοῦτο, κατήντησε ἐπτάφυγος, ἀντλοῦσα δυνάμεις ἐκ μυστηριωδῶν ἐλατηρίων ψυχικῶν, καθὼς ὅλα αἱ προλήψεις καὶ ὅλα αἱ ψυχώσεις. ***

Ἀλλὰ πόθεν ἔλαβεν ἀφετηρίαν, ἡ ἀνόητος συκοφαντία;

Ἡ ἀρχαιότης καὶ ὁ Μεσσίας ἐπὶ πολλοὺς

αἰῶνας δὲν τὴν ἐγνώρισαν, οὐδὲ τὴν γνωρίζουν μέχρι σήμερον τὰ μὴ χριστιανικὰ ἔθνη. Ἀκόμη σήμερον εἰς μικρὰν καθὼς ὑπηνίχθημεν κλίμακα, εἶναι μᾶλλον προνόμοιον τῆς Δύσεως παρὰ τῆς Ἀνατολῆς.

Ὅτε ὁ 9ος αἰὼν μὲ τὸν Ἀγοβάρδον τὸν Ἐπίσκοπον Λυῶνος ἐχθρὸν τῶν ἔβραίων, οὔτε ἀργότερα ὁ 12ος αἰὼν μὲ τοὺς μισεβραίους Ροδόλφον φὸν Μέντε καὶ Βερνάρδον ἐκ Κλαιβῶ ἐγνώρισαν αὐτήν.

Μετὰ τινὰς ἀπειρίας ἀορίστου προσάψεως τῆς κατηγορίας εἰς τοὺς ἔβραίους, μῶλις τὸ 1235 κατηγορήθησαν ἐν Φούλδα ἔβραιοι διὰ τὸν φόνον τῶν πέντε τέκνων ἐνὸς μυλωροῦ. Συνεπεία τούτου 34 ἔβραιοὶ ἐφονεύθησαν ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων. Πλεῖστοι ὑπεβλήθησαν εἰς φοβερὰ βασανιστήρια διὰ νὰ ὁμολογήσουν ὅτι τὸ αἷμα ἀφῆρθη ἀπ' αὐτοὺς διὰ θεραπευτικὰς ἀνάγκας.

Ἄρα ἡ συκοφαντία διὰ χρῆσιν θρησκευτικῆν δὲν εἶχε κάμει ἀκόμη τὴν ἐμφάνισίν της. Εἶναι χαρακτηριστικὸν καὶ δηλωτικὸν ἴσως ὅτι εἰς τὸ βῆθος τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς ἐμφωλεύει τὸ αἰσθημα τοῦ Δικαίου καὶ τῆς Ἀληθείας, τὸ ἔτι εὐθὺς σχεδὸν ἀμέσως ἀπὸ τὴν ἐμφάνισίν της ἡ συκοφαντία ἐπατάχθη δριμύτατα ἀπὸ τὸν τότε Αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας Φρειδερίκον Β' ὁ ὁποῖος συνεκάλεσεν Συνέδριον λογίων καὶ διακεκριμένων ἔβραίων ἀσπασθέντων τὸν Χριστιανισμόν, ἵνα ἀποφανθῶσι περὶ τοῦ βασιμίου τῆς ἐναντίον τῶν ἔβραίων δοξασίας.

Εἶναι γνωστὸν ὅπως οἱ ἐξωμότατοι ἐνὸς οἴου—δήποτε δόγματος εἶναι συνήθως ἀδιάρκτοι καὶ ἀσπονδοὶ κατὰ τῶν πρώην ὁμοδόξων τῶν ἔβραίων τούτοις τὸ Συνέδριον τῶν πρώην ἔβραίων ἀπεφάνθη ἀποφατικῶς μὲ σοβαρότατον διασκευτικὸν ἐν ᾧ ὁμολογεῖται ὅτι α) οὔτε ἡ παλαιὰ οὔτε ἡ νέα Διαθήκη ἀναφέρουν ὅτι οἱ ἔβραιοὶ στέργουν ἀνθρώπινον αἷμα· ὅτι ἀπεναντίας καὶ ἡ Γραφή καὶ τὸ Ταλμουδ ἀπαγορεύουν καὶ αὐτὴν τὴν χρῆσιν αἵματος (ζῶων, ὅτι β) τοιαύτη τροφή εἶναι ἐναντία τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ὅτι γ) ἀντιστρατεύεται εἰς τοὺς ἀνθρώπινους δεσμούς οἱ ὅποιοι ἐνυπάρχουν μεταξὺ ἔβραίων καὶ Χριστιανῶν. (Σ. Ι. Ε. Ὁ λόγος οὗτος δεικνύει ὅτι τότε αἱ σχέσεις μεταξὺ ἔβραίων καὶ Χριστιανῶν ἦσαν φιλικαὶ καὶ ὑποδεικνύει ἐμμέσως ὅτι ὑπῆρχον οἱ ἐνδιαφερόμενοι πρὸς διατάραξιν αὐτῶν) καὶ δ) ὅτι αὐτὸ τὸ αἰσθημα τῆς ἰδίας τῶν ἰσυχίας θὰ ἀπέτρεπε τοὺς ἔβραίους ἀπὸ τοιαύτας πράξεις αἱ ὁποῖαι θέτουν εἰς κίνδυνον τὴν ζωὴν καὶ τὴν περιουσίαν τῶν. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ αὐτοκράτωρ ἀπεφάσισε νὰ ἀπαλλάξῃ τοὺς μὲν ἔβραίους τοῦ διαμερίσματος τοῦ ἀποδοθέντος εἰς αὐτοὺς ἐγγλήματος καὶ ὅλους τοὺς ἔβραίους τῆς Γερμανίας νὰ κηρύττῃ ἀθῶους πάσης ὑπονοίας.

Ἡ ἄνω περίπτωσις, θὰ ἠδύνατο νὰ χρησιμεύῃ εἰς τοὺς αἰῶνας ὡς κλειδί πάσης τοιαύτης

συκοφαντίας. Ὅπως ὁ τέταρτος λόγος ὅτι οἱ ἔβραιοὶ ἐκινδύνεον **ζῶν καὶ περιουσίαν** δηλοῖ ῥητῶς, τοῦθ' ὑπερ ἀπεδείχθη ἄλλως τε πάντοτε ὅτι ἡ ἀπληστία ἀρχόντων καὶ ὄγλου, ἐδίδον ἀφετηρίαν εἰς τοὺς ἐναντίον τῶν ἔβραίων διωγμούς, οἱ ὅποιοι ἀπεδεικνύοντο εἰς τὸ τέλος ἀθῶοι ἀλλ' ὅτε πλέον αἱ περιουσίαι τῶν εἶχον διαρπαγῆ. Ἰδοὺ καὶ ἐν ἐμφαντικώτερον παράδειγμα: Τὸ 1529 ἐν Βαζίν τῆς Οὐγγαρίας, 30 ἔβραιοὶ ἠναγκάσθησαν ὑποβληθέντες εἰς τρομερὰ βασανιστήρια νὰ ὁμολογήσουν ὅτι ἐφόνευσαν ἐν παιδίον καὶ ἐκάησαν ζῶντες. Τὸ παιδίον ἀνευρέθη ἀργότερα εἰς Βιέννην καὶ συγχρόνως ἀνεκαλύφθη καὶ ὁ λόγος τῆς συκοφαντίας. Τὸ παιδ. εἶχε διαρπαγῆ ἀπ' αὐτὸν τὸν μηνυτὴν Κόμητα Ὀύολφ ἐκ Βαζίν, ὁ ὁποῖος ἐφεύρε τὸν εὐκολὸν ἐκεῖνον τρόπον ἵνα ἀπαλλαγῆ τῶν ἔβραίων πιστωτῶν του.

Ἡ καθ' ἔβραίων συκοφαντία δὲν εἶναι πρωτότυπον φαινόμενον καὶ μοναδικόν. Ἀπ' ἐναντίας, καθὼς εἶδομε ἤρρησαι νὰ φανερωθῆ, ἀποτελεῖ δὲμέρος μεγάλου κύκλου παρομοίων συκοφαντιῶν, καθ' ὁμάδων καὶ ἀτόμων. Καὶ ἀρχίζοντες ab Jove, μὴ δὲν ἐσυκοφαντήθη (ἐρα Diarium J. Burchardi ὑπὸ Gennarelli σελ. 193. Φλωρεντία 1854) αὐτὸς οὗτος ὁ Πάπας Ἰννοκέντιος Η'. ὅτι ἔφαζε παιδίον ἵνα λουσθῆ εἰς τὸ αἷμα τῶν καὶ ἔπειτα Φραγκίσκος Β'. βασιλεὺς τῆς Γαλλίας (Histoire nation. de Paris... par H.G. de Genouillac tom II 1882 σελ. 3—4). Ἡ τελευταία αὕτη συκοφαντία κατὰ τὸ ἄνω συγγραφεὴ εἶχε διαδοθῆ λόγῳ θρησκευτικοῦ μίσους ὑπὸ τῶν Καθολικῶν. Κατὰ τὴν σύραξιν τῆς Βέρνης τοῦ 1507 μεταξὺ Δομινικανῶν καὶ Φραγκισκανῶν οἱ Δομινικανοὶ κατηγορήθησαν ὅτι ἔκαμαν χρῆσιν τοῦ αἵματος καὶ τῶν βλεφάρων ἐνὸς ἔβραίου παιδὸς διὰ μυστικούς λόγους! (Grönneirus «Bernier Chronik 1585 σελ. 622»). Καὶ ἐν Ρωσσίᾳ, χριστιανικῆ αἵρεσις ἡ τῶν «Σκόπτοι» κατηγορήθη εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ἀλέξανδρον ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Μητροπολίτου Μόσχας ὡς μεταλαμβάνουσα εἰς δεδομένας περιστάσεις μὲ τὸ αἷμα νεογεννήτου! Ἀλλὰ τί πλείοτερον; Ἐνὰς δόκιμος γάλλος συγγραφεὺς ὁ Ἀρσὲν Χουσσάκι διατείνεται (ἐρα «Γαλάτης» τῆς 24 Δεκεμβρίου 1879) ὅτι καθολικοὶ ἱερεῖς ἐθανάτωσαν πλῆθος παιδίων, πρὸς παρασκευὴν ἱερῶν λειψάνων μαρτύρων! Μεταφράζομεν περικοπὴν τοῦ ἀνωτέρου ἄρθρου τοῦ Χουσσάκι, τοῦ γραφέντος ἐπ' ἀφορμῇ τοῦ Μουσείου Βασιλεῦσκη.

«Ἰδοὺ σφάλτον παριστάνον τὴν σφαγὴν τῶν Ἀθῶων. Τί θὰ σκεθῆτε ἐὰν σᾶς λέγω ὅτι πλεῖστα ἐκκλησίαι ἐν Γαλλίᾳ περιέχουν ἀκόμη κρύπτας ὅπου εὐρίσκονται αἱ καταβόθραι τῶν θυσῶν; Εἶναι τόσον ὀλίγον γνωστὴ ἡ ἱστορία,

ὥστε δὲν θὰ εἶμαι πιστευτὸς ἐὰν ἰσχυρισθῶ ὅτι μέχρι τῆς 15ης ἑκατονταετηρίδος καὶ ἴσως μέχρι τῆς 16ης ἐθυσιάζοντο παιδία τὴν Μεγάλην Παρρασκευὴν. Εἰς Κένε καὶ εἰς Τουρνούς εὐρίσκονται ἀκόμη σωροὶ ὄστων ποῦ διαπιστώνουν τοιαύτας ἀνθρωπίνους θυσίας—συγγνώμη διὰ τὸ ἱερὸσυλον τῆς φράσεως—ἤθελα νὰ εἶπω ἀπανθρώπους».

Τοιαῦτα παρὰδέρματα θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἀριθμήσωμεν ἀπειρα. Καὶ συμπερινομεν. Ἀφοῦ τοιαῦτα συκοφαντία, ὑπῆρξαν δυνατὰ ὑπὸ Χριστιανῶν κατὰ Χριστιανῶν καὶ ὑπὸ δοκίμων συγγραφέων, τί δὲν θὰ ἐπλαττεν τὸ μῖσος καὶ ἡ πλεονεξία ἐναντίον τῶν ἔβραίων, εἰς ἐποχὰς σκότους, φανατισμοῦ καὶ ἀνρχίας, ὅτε οἱ ἔβραιοὶ ἐθεωροῦντο κατέχοντες ὅλα τὰ πλοῦτη τῆς γῆς;

Εἶπομεν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς παρούσης μελέτης ὅτι ἡ συκοφαντία διατηρεῖται ἀκόμη σήμερον μεταξὺ τῶν χριστιανικῶν λαῶν. Ἡ λεπτομέρεια αὕτη μᾶς δίδει τὴν κλειδα τῆς καταγωγῆς τῆς συκοφαντίας. Εἶπομεν ὅτι ἡ ἀρχαιότης καὶ ὁ πρῶτος Μεσσίας δὲν τὴν ἐγνώρισαν.

Ὅπως ἡ πρόληψις τῆς δι' αἷματος μεταλήψεως ἐπλάσθη ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν, ἐκ παρερμηνείας τῆς χριστιανικῆς μεταλήψεως. Οἱ ἐθνικοὶ εἶχον τὴν χειρίστην ἰδέαν περὶ τῶν χριστιανῶν, τῶν ὁποίων δὲν ἦσαν εἰς θέσιν νὰ ἐνοήσουν τὴν ὑψηλὴν πνευματικότητα τῆς θρησκείας καὶ ἰδίᾳ τὴν ὅλως μεταφορικὴν καὶ μεταφυσικὴν ἔννοιαν τῆς κοινωνίας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ. Διὰ τοὺς ἐθνικούς, τὸ αἷμα αὐτὸ ἔπρεπε νὰ εἶναι αἷμα φυσικόν, ἐξ οὗ καὶ ἡ συκοφαντία κατὰ τῶν Χριστιανῶν ὅτι μετελάμβανον σφάζοντες παιδία ἐθνικῶν.

Ἀναγνώσατε τὴν ἐξῆς περικοπὴν τοῦ Μινουτίου Φήλικος ἐκ τῶν πρώτων Χριστιανῶν καὶ ἀπολογητῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ θὰ μάθετε τί ἐδόξαζον οἱ ἐθνικοὶ περὶ τῶν Χριστιανῶν. «Παιδίον κεκαλυμμένον μὲ ἄλευρον παρουσιάσεται εἰς τὸν μέλλοντα νὰ μυηθῆ τὰ τῆς θρησκείας τῶν (τῶν Χριστιανῶν). Τὸ παιδίον φρονεῖται ὑπὸ τοῦ νεοφύτου τὸν ὅποιον τὸ ἄλευρον ἐνθαρρύνει ὡσεὶ εἰς ἀκίνδυνον κτυπήματα, διὰ τραυμάτων τυφλῶν καὶ ἀοράτων. Καὶ τούτου τοῦ παιδός, ὃ φρίκη, λείγουσι τὸ αἷμα, τούτου δικνέμονται ἐν ἀμίλλῃ τὰ μέλη ἐπὶ τοῦ θύματος τούτου συνωμοτοῦσι, καὶ ὑπόσχονται ἀλλήλοις ἀμοιβάζειν σιωπὴν». Ἰδοὺ τί ἐδόξαζον οἱ ἐθνικοὶ περὶ τῶν Χριστιανῶν, τῶν ὁποίων δὲν θὰ ἀποκάμωμεν νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν, ἠγνόουν τὰ ἀγνὰ ἦθη καὶ τὸ ὑψηλὸν τῆς λατρείας. Καὶ ἐδημιουργεῖτο φαῦλος κύκλος ἐντενὸν τὴν παρεξήγησιν. Διότι οἱ Χριστιανοὶ ἠναγκάζοντο νὰ λατρεύωσι ἐν κρυπτῷ, πρὸς ἀποφυγὴν διωγμῶν, ὁ δὲ ὄγλος ἐκ τοῦ μυστηρίου τούτου ἦν τρεῖς περισσοτέρων δυσπιστίαν. Καὶ ὁ

αυτός Μινούτιος Φήλιξ αναφέρει και τας εξής κατηγορίας των εθνικών κατά των Χριστιανών. «Διατί κρύπτονται; τὸ ἀγαθὸν ζητεῖ τὴν δημοσιότητα, τὸ πονηρὸν μόνον στέργει· τὸ ἀπόκρυφον, διατί δὲν ἔχουν βωμούς, ναοὺς, ὄρατὰ εἰδωλα; διατί δὲν ὀμιλοῦν φανερά, δὲν συνέρχονται ἐλεύθερα, παρὰ διότι ἡ λατρεία των εἶναι ἀξία αἰσγους καὶ τιμωρίας; Πόθεν οὖν εἶναι ὁ Θεὸς αὐτῶν ὁ Εἷς καὶ Μόνος ὁ ἀγνωστος εἰς τοὺς Ρωμαίους; Μόνον ὁ ποταπὸς ἰουδαϊκὸς λαὸς εἶχεν αὐτὸν, ἀλλὰ μετὰ των καὶ ἱεροτελεστιῶν, ἀνίσχυρον ὅμως καὶ αἰχμάλωτον μετὰ τοῦ ἔθνους του τῶν ρωμαϊκῶν Θεῶν».

Εἰρήσθω δὲ ἐν παρῶδῳ ὅτι καὶ ὁ Μινούτιος καὶ ὁ Τερτουλιανός, ὁ ἄλλος ἀπολογητὴς τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀπολογοῦνται καὶ τῶν Ἑβραίων ὁ μὲν Μινούτιος δεικνύων ὅτι ὁ Θεὸς τῶν Ἑβραίων δὲν εἶναι αἰχμάλωτος τῶν Ρωμαίων, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς οὗτος, σύμφωνα μετὰ τὰς Γραφὰς παρέδωκε τὸν λαόν του εἰς τοὺς Ρωμαίους ὁ δὲ Τερτουλιανὸς ὑπεραμυνόμενος τῶν Ἑβραίων περὶ τῆς ἐτέρας κατηγορίας τῆς ἀποδοθείσης εἰς αὐτοὺς ὅτι ἐλάτρευον κεφαλὴν ὄνου!

Ἐν γένει δὲ οἱ ἀπολογηταὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐλαμβάνον τὰ ἐπιχειρήματα των ἐξ αὐτῆς τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς περὶ τῆς ἀγνότητος τῆς λατρείας των, τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς ἡ ὁποία ἀπαγορεύει τὴν χρῆσιν καὶ αὐτοῦ τοῦ αἵματος ζῶων.

Καὶ παρῆλθον αἰῶνες ἕως ὅτου ὁ Χριστιανισμὸς θριαμβεύσει καὶ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο δὲν ἀναφαίνεται ἡ καθ' ἑβραίων συκοφαντία. Μόνον σὺν τῇ ἐπικρατήσει τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, λησμονηθεῖσαν τῶν πρώτων Χριστιανικῶν διδασκαλιῶν καὶ παραδειγμάτων, μετὰ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ ἐθνικοῦ (pagan) πνεύματος εἰς τὸν Χριστιανισμὸν, ἡ συκοφαντία μετεστράφη ὑπὸ τῶν πρώην θυμάτων κατ' ἄλλων, κατ' ἐκείνων ἀκριβῶς ὡς τὰ βιβλία προσέβαλλον δι' ἀπολογία των!

Ὁφείλουμεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ καθ' Ἑβραίων συκοφαντία, εὖρε γονιμότερον ἔδαφος εἰς τὴν Δύσει μᾶλλον παρὰ εἰς τὴν Ἀνατολήν, βεβαίως διότι ἐν τῇ Δύσει ἡ κοινωνία παρέμεινεν καίτοι ἐχριστιανισθεῖσα μᾶλλον ἐθνικῆ κατὰ τὸ πνεῦμα, διότι ἐκεῖ ὁ ὄχλος καὶ ὁ κληρὸς ἐκρατοῦντο ἐν ἀμαθείᾳ καὶ ὡς ἐκ τούτου μακρὰν τῶν πηγῶν τῆς Ἁγίας Γραφῆς, αἱ ὁποῖαι εἶναι αἱ πηγαὶ Ἑβραϊσμοῦ καὶ Χριστιανισμοῦ. Εἰς χώραν ὅπου ὁ γλυκύτερος τῶν ποιητῶν καὶ ὁ πλέον κοινωνὸς τῆς φύσεως ἄνθρωπος, ὁ Βιργίλιος ἐθεωρεῖτο μάγος, τί ἠθέλατε νὰ γνωρίζουν περὶ Μωϋσέως καὶ τῆς διδασκαλίας του; Ἡδὴ ἀπὸ τῆς Ρωμαϊκῆς ἐποχῆς, τὸ Σάββατον, ἡμέρα ἀπάτου ἀναπαύσεως ψυχῆς καὶ σώματος, ἐθεωρεῖτο συνώνυμον μακαρίων

τελετῶν! Ἦτο ἐπιμένον νὰ παραγνωρίσουν τὸ ἑβραϊκὸν δόγμα, νὰ περιβάλλουν μετὰ μισαρὰ μυστήρια, οἱ τοῦ Μεσαίωνος ὄχλοι, μίαν ἀγνωστον εἰς αὐτοὺς διδασκαλίαν ἢ καὶ αὐτὴ δὲν εἶναι ἄλλο τι εἰ μὴ ἀπλῆ ἐναρμόνισις ὑγιεινῶν κανόνων καὶ ἱστορικῶν ἀναμνήσεων. Παχυλὴ ἀγνοία τῆς Πεντατεύχου, θὰ ἠδύνατο μόνον νὰ περιβάλλῃ μετὰ μυστήριον ἀνθρωποφαγίας τὸ ἔθιμον τῶν ἀζύμων, τοῦ ἀθώου αὐτοῦ ἄρτου. τοῦ ὁποίου ἡ χρῆσις εἶναι ἀρχαιοτάτη, ἀπὸ τετρακισχιλίων ἐτῶν, γνωστὴ εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, εἰς τοὺς Ἀποστόλους καὶ τοὺς πρώτους χριστιανούς. Ὅτε οἱ Ἑβραῖοι ἐξῆλθον ἐξ Αἰγύπτου, τὸ ἐσπέρας ἐκείνο τῆς ἀπελευθερώσεως μὴ προσθάσαντες νὰ ζυμώσουν τὸ ψωμὶ τὸ ἐψῆσαν ἀζύμων, καὶ σύμφωνα μετὰ τὸ ψυχολογικὸν πνεῦμα τοῦ Ἑβραϊσμοῦ, ἐθεσπίσθη πρὸς ὑποβλητικωτέραν παράστασιν τῆς ἀφειρησίας τῆς ἐβραϊκῆς ἐθνότητος νὰ ἐορτασθῇ τὸ Πάσχα, εἰς τοὺς αἰῶνας, μετὰ ψωμὶ ἀζύμων. Τὶ σχέσιν ἔχει τὸ ἔθιμον τοῦτο μετὰ φαντασιώδεις αἰμοβόρους ἐφευρέσεις ὄχλου φανατικοῦ;

Καὶ τονίζομεν τὴν ἀντίθεσιν, ὅτι ἀκριβῶς ὁ λαὸς ὁ ὁποῖος περισσότερον παντὸς ἄλλου ἀποστρέφεται τὸ αἷμα, ἀφοῦ καὶ τὸ κρέας τῶν ζῶων δὲν τρώγει ἂν πρῶτον δὲν παρέμεινεν ἐπὶ ὥρας σκεπασμένον, μετὰ ἄλλας ἵνα ἀφαιρεθῇ τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ αἵματος, ὅτι δ' ἀκριβῶς ὁ λαὸς ὁ ὁποῖος, κατὰ τὰς παγκοσμίους στατιστικὰς δίδει τὸν μικρότερον ἀριθμὸν, πολλάκις δὲ οὔτε ἓνα ἐγκληματικόν, συκοφαντεῖται ὅτι ἐορτάζων τὸ Πάσχα, τὴν ἐορτὴν τῆς ἀνοίξεως καὶ τῆς Ἐλευθερίας, μεταλαμβάνει δι' ἀνθρωπίνου αἵματος! Σεῖς ἔλεγον οἱ πρῶτοι ἀπολογηταὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τοὺς εἰδωλολάτραις, σεῖς, ἐπαναλαμβάνομεν ἡμεῖς εἰς τοὺς ἀθλίους καὶ δειλοὺς συκοφάντας μας. Σεῖς οἱ ὁποῖοι τοιαῦτα σκέπτεσθε, σεῖς πιθανὸν διαπράττετε ταῦτα.

Εἰς τὴν Ἀνατολήν, ἐπαναλαμβάνομεν, ἡ ἀνόητος συκοφαντία δὲν εὗρεν πολὺ πρόσφορον ἔδαφος, διότι καὶ ἡ παιδείσις ἦτο ἀνωτέρα καὶ αἱ πηγαὶ τοῦ Ἑβραϊσμοῦ γνωστότεροι εἰς τὸν λαόν καὶ εἰς τὸν κληρὸν. Τὸ ὅτι ἡ δοξασία μετεδόθη ἐκ τῆς Δύσεως εἰς τὴν Ἀνατολήν, δὲν εἶναι διόλου δυσεξήγητον, ἀφοῦ ἡ Δύσις κατώρθωσε νὰ μεταδώσῃ εἰς τοὺς Ἕλληνας προλήψεις προσβαλλούσας αὐτὴν τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν φιλοτιμίαν των, ὡς λόγου χάριν τὴν περιφρόνησιν πρὸς τὸ Βυζάντιον, προλήψιν ἡ ὁποία διακινεῖται ἀκόμη ἰδίᾳ ὡς ἀφορὰ τὴν βυζαντινὴν μουσικὴν, ἡ ὁποία πρὸς σύγχυσιν τῶν συκοφαντῶν τῆς ἀποκαλύπτειται ἑσπέραι ὡς ἡ ἐξοχώτερος καὶ μήτηρ ἐν τισὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς.

Κατὰ τὰς συκοφαντίας τῆς ἀνθρωποθυσίας ὀφείλουμεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἀντετάχθησαν

οἱ φωστῆρες τῆς ἀνθρωπότητος, ὅτι οὐδεὶς Πάπας τὴν υἰοθέτησε· ἀπεναντίας, ὅτι πάντες τὴν κατεδίκασαν καθὼς δεικνύουν καὶ πονηρικαὶ βούλκται Γρηγορίου Θ'. Ἰνοκεντίου Δ' Κλήμεντος ΣΤ' Σίξτου Α' Ἀλεξάνδρου Ζ' Βενεδίκτου ΙΑ' κλπ. καὶ αἱ θεολογικαὶ ἐξαχότητες ὄλου τοῦ κόσμου, ὁ Μόλιτορ, ὁ φὸν Σκούβεργ, ὁ φὸν Δόλλινγκερ, ὁ Δέλιτε, ὁ Μέρξ, ἡ θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Ἀμστελδάμου, ὁ Ρενάν κλπ. Ἐν τῇ ἐλληνικῇ Ἀνατολῇ, ὀρθόδοξοι Πατριάρχαι, μετὰ τῶν ὁποίων καὶ ὁ μέγας Ἰωακείμ ὁ Γ' καὶ ὁ γνώστης ἕσων ὀλίγοι τῆς ἐβραϊκῆς ἱστορίας καὶ φιλολογίας Ἀρχιεπίσκοπος Διονύσιος Λάτας, ὁ ὁποῖος διεμαρτυρήθη κατὰ τῆς ἀδίκου συκοφαντίας ἐν τῷ Συνεδρῷ τῶν θρησκευμάτων ἐν Σικάγῳ καὶ ὠρισθῆν δακρυῶν μετὰ τὸν ἐσταυρωμένον εἰς τὰς χεῖρας περὶ τοῦ ἀνυποστάτου αὐτῆς εἰς τὴν Μητρόπολιν Ζακύνθου κατὰ τὴν Μεγάλην Παρασκευὴν τοῦ 1891. Ἐργαζομένη ἐναντίον τῆς συκοφαντίας τῆς δῆθεν ὑπὸ Ἑβραίων χρῆσεως χριστιανικοῦ αἵματος καὶ ὁ θεολόγος Σπυρίδων Παπαγεωργίου ὀμιλήσας μάλιστα ἐν τῷ «Παρνασσῷ», ὁ κ. Ξενόπουλος ἐν τῇ «Διαπλάσει τῶν Παίδων» ὁ κ. Σακελαρίου ἐν τῷ «Νεολόγῳ Πατρῶν», καὶ ὁ κ. Ζαβιτσιάνος πατὴρ τοῦ νῦν προέδρου τῆς Βουλῆς, μετὰ ἰδιαιτέρον σπουδαῖον σύγγραμμα «Ἀκατίς Φωτὸς» καὶ ἄλλοι βεβαίως οὐς ἀγνοοῦμεν.

Ἀπεναντίας, ὡς εἶπομεν, οὐδεὶς ἀντάξιος συγγραφεὺς ἢ θεολόγος τὴν ὑπεστηρίζει. Διψυδέεται ἀπὸ τὰ βιβλία τῶν Ἑβραίων, διεψεύσθη ἀπὸ ἕλας τὰς δίκας καθ' ἃς δὲν ἐγένετο χρῆσις θασανιστηρίων καὶ εἶναι φανερόν ὅτι παντοῦ προκλήθη ἐκμεταλλευθεῖσα διὰ σκοποῦς διαρπαγῆς καὶ μίσους.

Ἄς εἶπωμεν ἐνταῦθα δύο λέξεις δι' ἐν μισαρὸν φυλλάδιον τὸ ὁποῖον δυστυχῶς ἐτυπώθη καὶ ἐν Ἑλλάδι, εἰς δῆθεν ἐλληνικὴν μετάφρασιν.

Τὸ βιβλίον τοῦτο παρουσιάζεται ὡς μετάφρασις ἐκ τῆς βλαχικῆς ἀποκαλύψεως ἐνὸς φανταστικοῦ ἀνωμόμου ραββίνου ἀσπασθέντος δῆθεν τὸν χριστιανισμὸν περὶ τὸ 1800. Ἀλλὰ ποῦ ἐγεννήθη ὁ νεόφυτος Ραββίνος, ποῖον τὸ ἑβραϊκὸν του ὄνομα, ποῖον τὸ χριστιανικὸν εἰς ποῖαν κοινότητα ὑπηρετήσεν, ποῖοι οἱ τίτλοι του, ποῦ εἶναι τὸ πρωτότυπον ἐξ οὗ ἡ μετάφρασις; Ἐννοεῖται ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ὅτι πρόκειται περὶ πλῆστογραφίας ἀποίου φανατικοῦ, ἀγραμμάτου καὶ ἀνοήτου διότι τὸ φυλλάδιον εἶναι καὶ γεμάτο ἀσυναρτησιῶν καὶ ἀντιράσεων. Ἐν ᾧ αἰφνιδέγει ὅτι ἡ παράδοσις τῆς χρῆσεως τοῦ αἵματος εἶναι προσφορικὴ, ἔπειτα ἀποφαινεται ὅτι τὸ Τελμούδ (ποῦ;) διατάσσει αὐτὴν! Ἐπειτα ὁ δῆθεν ραββίνος ἀγνοεῖ τὰ στοιχειώδη τοῦ ἑβραϊκοῦ δόγματος καθὼς λόγου χάριν ὅτι τὸ ἑβραϊκὸν

ἡμερολόγιον εἶναι σεληνικόν, γράφον ὅτι τὴν τὰδε ἐορτὴν ἐορτάζεται τὴν τὰδε Ἰουλίου, ἢ τὴν τὰδε Φεβρουαρίου. Φαντάζεσθε χριστιανὸν θεολόγον, ἀγνοοῦντα ὅτι τὸ Πάσχα κανονίζει ἡ πανσέληνος καὶ γράφοντα ὅτι τὸ Πάσχα ἐορτάζεται κατ' ἔτος τὴν 20 ἢ 25 Μαρτίου, Ἰδοῦ ποῖος εἶναι ὁ δῆθεν Ραββίνος, ὁ πολὺ φρονίμως κρατῶν τὸ ἰγχνόγιτο.

Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς παρούσης πραγματείας, εἶδομεν ὅτι ὁ Γερμανὸς Αὐτοκράτωρ συνεκάλεσε Συνέδριον ἐχριστιανισθέντων ἑβραίων, οἱ ὁποῖοι διέψευσαν τὴν εἰς τοὺς πρώην ὀμοδόξους ἀποδιδόμενην κατηγορίαν. Τὴν διάψευσιν ἐπανελάθεν καὶ ὁ ἐξ ἑβραίων ἀββῆς Ρατισμπὸν καὶ οἱ ἐξ ἑβραίων ἐπίσης ἀδελφοὶ Λεμὰν καθολικοὶ ἱερεῖς εἰς Λυὸν καὶ ὁ Ἀλοῦσιος φὸν Sonnenfels υἱὸς τοῦ πρώτου Ραββίνου τοῦ Βερολίνου, ὁ ὁποῖος θὰ ἤξευρε ἕλα τὰ μυστήρια τοῦ ἑβραϊκοῦ δόγματος ἂν ὑπῆρχον τοιαῦτα, διότι ὁ πατὴρ του τὸν εἶχεν προορίσει διὰ τὸν Ραββινικὸν ἀξίωμα. Ὁ Σόννεμφελς λοιπὸν ὁ ἀσπασθεὶς τὸν Χριστιανισμὸν γράφει: «Ἐπικαλοῦμαι μάρτυρα τὸν Θεόν, ἐν συνειδήσει τῆς ψυχῆς μου, ὅτι δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον, οὐδὲ ὑπῆρξε συκοφαντία βδελυρωτέρα ταύτης. Τέλος ὁ ἱεροκῆρυξ τῆς Αὐτοκρατορικῆς Αὐλῆς τῆς Βιέννης ὁ κανόνικος Ἰωάννης Ἐμμανουήλ Veith ἐξ Ἰουδαίων καὶ αὐτὸς καὶ ἐργασθεὶς πρὸς διάδοσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀνὰ τὸν κόσμον κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναλήψεως τοῦ 1840 ἐν τῷ καθεδρικῷ Ναῶ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου λαβὼν εἰς χεῖρας τὸν Ἐσταυρωμένον εἶπε μετὰ συγκινήσεως: «Ἐδῶ, ἐνώπιον ὑμῶν καὶ ἐνώπιον τοῦ κόσμου ὄλου ὀρκίζομαι ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος τὴν ὁποῖαν πάντες λατρεύομεν, ὅτι τὸ βδελυρὸν ψεῦδος τὸ διαδεδομένον μετὰ ἄτιμον πανουργίαν, ὅτι οἱ Ἑβραῖοι κατὰ τὰς πασχαλινὰς ἐορτάς των μεταχειρίζονται τὸ αἷμα ἐνὸς Χριστιανοῦ εἶναι ἱερόσυλος συκοφαντία ὀρκίζομαι ὅτι οὐδὲν παρόμοιον εὐρίσκειται οὔτε εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην οὔτε εἰς τὰ βιβλία τοῦ Τελμούδ τὰ ὁποῖα κατὰ βάθος γνωρίζω καὶ ἐπιμελῶς ἐμελέτησα. Οὕτω εἶη μοι ὁ Θεὸς βοηθὸς καὶ ἐπιεικὴς κατὰ τὴν ὑστάτην μου ὥραν.»

Τὸν ὄρκον αὐτὸν εἶχον ὀρκισθῆ καὶ ἐξοχὸι Ραββῖνοι ὁ διάσημος Μανασσῆ Μπὲν Ἰσραήλ ὁ ὁποῖος τελειώνει τὸν ὄρκον του μετὰ τὰς εξής λέξεις... ἐὰν ψεύδωμαι ἢ πέσουν ἐπάνω μου ὄλαι καὶ κἀτάραι καὶ ἀναφερόμενοι εἰς τὸ Λευϊτικὸν καὶ εἰς τὸ Δευτερονόμιον καὶ ἢ μὴ ἴδω ποτὲ τὰς εὐλογίας καὶ τὰς παρηγορίας τῆς Σιών, καὶ νὰ μὴ ἴδω ἀνάστασιν νεκρῶν». Καὶ ὁ φιλόσοφος Μωϋσῆς Μενδελσῶν ἐπανελάβε διὰ λογαριασμὸν του τὸν ὄρκον τοῦ Μανασσῆ Μπὲν Ἰσραήλ καὶ ἄλλοι νεώτεροι ραββῖνοι, ἐπράξαν αὐτό.

Θὰ ἐλέγομεν ὡς συμπέρασμα ὅτι ἡ συκοφαν-

τία χρήσεως χριστιανικού αίματος πρὸς Ἑβραίων ἐμφανισθεῖσα ἀρχὴ εἰς τὸν Χριστιανικὸν κόσμον τῆς Δύσεως, εἶναι μία προσαρμολογία τῆς κατὰ τῶν Χριστιανῶν συκοφαντίας τῶν Εἰδωλολατρῶν ἐθνικῶν. Ἀντισημῆται τινὲς εἰρήσθω ἐν παρόδῳ ἰσχυρίσθησαν μάλιστα ὅτι ἔβραιοὶ προσήψαν εἰς τοὺς Χριστιανούς τὴν συκοφαντίαν. Ὁ ἰσχυρισμὸς εἶναι ψευδὴς καθὼς ἀπέδειξεν εἰς ἄρθρον ἐν τῇ «Ἰσραηλιτικῇ Ἀνθολογίᾳ» Κερκύρας τοῦ 1884 ὁ Μάρκος Μορτάρκε ἀργυροβαρβίνος Μάντοβας καὶ πατὴρ τοῦ Λουδοθίκου Μορτάρκα πρώτου προέδρου τοῦ Ἀρείου βείου Πάγου τῆς Ρώμης. Καὶ ὁ Μινούτσιος καὶ ὁ Τερτουλιανὸς καὶ ὁ Ἀθηναγόρας καὶ ὁ Εὐσέβιος καὶ αὐτὸς ὁ Ἰουστίνος οἱ σύγχρονοι δηλαδὴ ἀπέδιδον τὴν συκοφαντίαν ρητῶς εἰς τοὺς Ἑθνικούς. Καὶ ἡ συκοφαντία ἦτο τίτλος τιμῆς διὰ τοὺς Χριστιανούς, διότι μὲ αὐτὴν, κρίνοντες ἐξ ἰδίων τὰ ἄλλότρια, οἱ εἰδωλολάτραι ἐδείκνυν τὴν ἠθικὴν ἀπόστασιν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ Χριστιανούς.

Καὶ ἀληθῶς, καὶ οἱ σήμερον συκοφαντούμενοι ἔβραιοὶ ἀναμετροῦσι τὴν ἠθικὴν ἀπόστασιν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ εἰς τὸ ἐπίπεδον εἰδωλολατρῶν εὑρισκομένου ἀκόμη συκοφάντας των, ἐν ᾧ ἀγγάλλονται συναισθανόμενοι μεταξὺ τῶν ἀντιληπτῶν τῆς ἀληθείας πάντες τοὺς ἐκλεκτοὺς τῆς Χριστιανισμοῦ.

Ἄλλ' ἰδοὺ ὑστάτη ἀπόδειξις περὶ τῆς κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀδίκου μομφῆς, ἀπόδειξις ἡ ὅποια ὤφειλε νὰ εἶναι τελεσίδικος διὰ τοὺς ἀλλήθεις Χριστιανούς :

Ἡ ἑβραϊκὴ θρησκεία χρονολογεῖται ἀπὸ τετρακινητῶν ἐτῶν. Αὐτὴν ἐπρέσβευεν καὶ ὁ Χριστὸς καὶ οἱ Ἀπόστολοι. Ἄραγε καὶ αὐτοὶ ἦσαν ἀνθρωποθύται ; Ἀλλὰ καὶ πλειότερον. Ἄν ἡ σημερινὴ μομφὴ τῆς δι' αἵματος μεταλήψεως, εἶναι προσαρμολογία τῆς κατὰ Χριστιανῶν, εἰς τὸν Ἑθνικὸν ἕως κόσμον εἶχον πρὸ τῶν Χριστιανῶν συκοφαντηθῆ καὶ οἱ Ἑβραῖοι.

Ὁ Τάκιτος μέμφεται αὐτοὺς ὅτι ἐλάτρευον κεφαλὴν ἄνου καὶ ὁ Ἀπίων ὅτι ἐπάχυνον ἐθνικούς εἰς τὸν **Ναὸν τῆς Ἱερουσαλῆμ**, τοὺς ὁποίους ἐθυσίαζον τρώγοντες τὰ ἐντόσθιά των ! Ταῦτα ἀναφέρει ὁ σύγχρονος τοῦ Χριστοῦ ἱστορικὸς Ἰώσηπος εἰς τὴν πολεμικὴν του κατ' Ἀπίωνος. Ἄρα γε ὁ Χριστὸς καὶ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρώτιστοι Χριστιανοὶ οἱ φοιτῶντες εἰς τὸν **Ναὸν τῆς Ἱερουσαλῆμ**, μετετέλεθον τῶν συμποσίων ἐκείνων ;

Πῶς χριστιανός, εἰς τὸν ὅποιον τῆς χάριτος τὸ φῶς ἐδείξε τὸν δρόμον τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀγάπης θὰ ἀπαντήσῃ : "Ὅχι, Συκοφάνται μισαροὶ ὑπῆρξαν οἱ ἔθνικοι οἱ προσάψαντες τὰς συκοφαντίας τῆς ἀνθρωποθυσίας εἰς τὴν ἑβραϊκὴν λατρείαν ἢ συμμετέσχον ὁ Χριστὸς ἢ Παναγία καὶ οἱ Ἀπόστολοι, συκοφάνται οἱ

ἀποδόσαντες τὰ τοιαῦτα εἰς τοὺς πρώτους Χριστιανούς, συκοφάνται καὶ οἱ ἀναξίως προσαρμολογούμενοι Χριστιανοὶ καὶ ἀποδίδοντες τὴν σήμερον προθέσεις αἰμοβόρους εἰς τοὺς Ἰσραηλιτῶν λεγεῶνες ὀλοκλήρως ἀγωνίζονται διὰ τῆς ἐπιστήμης ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῶν ὁμοίων των ἀνεξαρτήτως φυλῆς καὶ δόγματος.»

M. X.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΝ ΙΣΠΑΝΙΑ ΔΙΩΓΜΟΥΣ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

Μεσάνυκτα.

Τ' ὥρολόγι τῆς πόλεως κτυπᾷ πένθιμα τὸ δωδέκατο χτύπο...

Ὁ οὐρανὸς εἶναι ἐξαισιος ἢ σελήνη μὲ τὲς ἀργυρόλευκες ἀκτίδες τῆς περιλούει ἀπαλά τοὺς μεγάλους δρόμους τῆς Μαδρίτης ἐν ᾧ τ' ἀστέρια χλωμά—χλωμά φεγγοβολοῦνε ...

Ἐρημιὰ βασιλεύει σ' ὅλην τὴν πόλιν. Ὁλη ἢ πλάση στὴ γλυκεῖα ἀγκαλιὰ τοῦ Μορφέως παρεδόθηκε.

Μὰ τὴ βαθεῖα τῆς νύχτας σιγὴ διακόπτει κάπου—κάπου τὸ ἄστατο βηματισμὸ κανενὸς ξενύχτη ἢ ὁ ἀπαισιος κρωγμὸς τοῦ κγιῶνι. Σ' ἕνα πλατὺ δρόμο ὑψοῦνται ἐπιβλητικὰ πολλὰ μέγαρα ποῦ μὲ τὸ ψηλὸ παράστημά τους δὲν ἀφίνουν τὴ σελήνη νὰ φωτίσῃ τὸ μεγάλο δρόμο. Ἄς πλησιάσωμε σ' ἕνα ἀπ' αὐτὰ, στὸ ὠραῖο μέγαρο τοῦ Δὸν Σαράνο.

Σιμὰ στὸ μέγαρο ἀκούεται ἕνα βαρὺ ῥοχαλητό· εἶναι ἀπὸ κάποιον ποῦ σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ δρόμου κοιμᾶται ἐπάνω στὲς μυτερές πέτρες αὐτοῦ.

Φορεῖ ἐνδύματα ξεσχισμένα καὶ τὸ προσωπὸ του μιὰ ἐλοφρὴ λύπη φανερώνει. Μὲ τὰ χεῖλη του μισοανοιγμένα σ' ἕνα πικρὸ χαμόγελο παρουσιάζει μιὰ εἰκόνα τῆς δυστυχίας. Ἄφ' οὐ δὲν ἔμπορεσε, φαίνεται, νὰ βρῆ λίγη τροφή γιὰ νὰ χορτάσῃ τὴν πείνά του ποῦ τὸν κατέτρωγε, παρεδόθηκε σ' ἕνα βαθὺ ὑπιο ἐλπίζοντας πῶς θαῦρη στὸν ὕπνο ὅ,τι δὲν ἔμπορεσε νὰ βρῆ στὴ ζωὴ.

Μάταια ἐλπίδα !....

Πόσοι τέτοιοι δυστυχεῖς κοιμοῦνται μ' αὐτὴ τὴ γλυκεῖα ἐλπίδα καὶ εἶναι ὁ ὕπνος τους αὐτός, ὁ τελευταῖος !...

Μέσα σ' ἕνα εὐρύχωρο τοῦ μεγάρου δωμάτιο κάθεται ὁ Δὸν Σαράνο, μαζὺ μὲ τὴν κόρη του Μαριάμ. Ἡ Μαριάμ εἰκοσαεῖς περίπου νεάνις ἔχει μιὰ θεικὴ ὠραιότητα. Τὰ μάτια τῆς ζωηρὰ καὶ μεγάλα ἔχουν τὸ γλυκὺ χρῶμα τοῦ καθάρου οὐρανοῦ. Τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου ἔχει μιὰ ἀπαράμιλλη δροσερότητα καὶ αἴγλη, ποῦ προσδίδουν σ' αὐτὴν μιὰ πολὺ

λεπτὴ χάρι. Εἶναι ἕνας τέλειος τύπος Ἰσπανικῆς καλλονῆς.

Ὁ Δὸν—Σαράνο πενηκοντούτης ἀνὴρ ἔχει χαρακτηριστικὰ ἀνθρώπου ἀγαθοῦ καὶ τιμίου. Ἄφ' οὗτου δὲ ἡ γυναῖκά του κοιμᾶται τὸν ὕπνο τοῦ θανάτου ὁ Δὸν Σαράνο ἔρριξε ὅλη τὴν ἀγάπη του στὴν μονακριβὴ του κόρη Μαριάμ. Πατέρας καὶ κόρη ζοῦσαν μόνοι τους μεσ' τὸ μέγαρο αὐτὸ καὶ ἐν ᾧ ἔξω παρουσιάζοντο σὰν φανατικοὶ Καθολικοὶ μέσα στὸ μέγαρο ἄλλαξαν καὶ ἐγίνοντο καλοὶ Ἑβραῖοι. Ἐκτελοῦσαν ὅλα τὰ παραγγέλματα τῆς Ἑβραϊκῆς θρησκείας μὰ, μόνον μεσ' τὸ σπῆτι τους. Περιστοιχισμένοι ἀπὸ ὑπηρέτας Ἑβραίους, δὲν ἐφοβοῦντο μὴ παραδοθοῦν στὴν Ἱερὰ Ἐξέταση.

Καθισμένος σὲ πολῦτιμο κάθισμα ὁ Δὸν—Σαράνο, σκυμμένος, μπροστὰ του κρατεῖ μὲ τὰ δύο του χέρια τὸ κεφάλι του σὰ νὰ φοβᾶται μὴ τοῦ φύγει. Οἱ ἀγκῶνες τῶν χειρῶν του στηρίζονται ἐπάνω στοὺς μηρούς του. Ἐχει τὰ μάτια του προσηλωμένα στὸ πλούσιο δάπεδο καὶ φαίνεται σὰ νὰ βρίσκεται σὲ μιὰ βαθεῖα νάρκη. Τὰ χέρια του κινοῦνται σπασμοδικά. Μὲ τὰ δόντια δαγκάνει τὰ χεῖλη του καὶ προσπαθεῖ νὰ τὰ ματώσει. Τὰ μαλλιά του τετωμένα σὰν ἀγκάθια δίδουν στὴν ὄψιν του μιὰ ἀγριότητα. Κρύος ἰδρώτας περιλούζει τὸ σῶμά του καὶ ἀπὸ τὰ χεῖλια του ξεφεύγουν κάπου—κάπου δύο λόγια ποῦ ἀπ' αὐτὰ μόνο καταλαβαίνεται σὲ ποιά ψυχικὴ ταραχὴ βρίσκεται.—Ὡ δυστυχία μας !... εἶμαστε χαμένοι... Ἀπέναντί του κάθεται ἡ Μαριάμ μὲ τὸ κεφάλι ἀκουμπισμένο ἐπάνω στὸ στήθος τῆς. Τὸ ὠραῖο ἐκεῖνο κεφάλι, ποῦ πάντα τὸ κρατοῦσε ψηλὰ μ' ὑπερῆ φάνεια, τώρα φαίνεται σὰ νὰ τῷ χεῖ μὴ πλῆξει μιὰ βαριὰ συφορά. Μὲ τὰ χέρια τῆς σταυρωμένα καὶ μὲ τὸ σκυμμένο μπροστὰ τῆς κεφάλι, φαίνεται σὰν ἕνας ἄγγελος ποῦ ἀμάρτησε καὶ ζητάει συγχώρησι ἀπ' τὸν Μεγάλον Κριτὴν

Βαθεῖα σιγὴ βασιλεύει μεσ' τὸ δωμάτιο. ... Πατέρας καὶ κόρη ἀφίνουν νὰ πέσουν ἀπὸ τὰ μάτια τους ἄφθογα τὰ δάκρυα ...

Ποιὸς ξέρει πόσο μεγάλος πόνος τοὺς βασανίζει.....

Αὐτὲς ἡ στιγμῆς, ποῦ δυὸ ἀδύνατες ψυχὲς ἀφίνουν μαζὺ μὲ τὰ δάκρυά τους νὰ βγῆ ἕνας πόνος ποῦ τοὺς πιέζει τὴν καρδιά, εἶνε στιγμῆς ἱερές.....

Μὰ ξάφνου ὁ Δὸν—Σαράνο σηκώνεται ὄρθιος καὶ μὲ μιὰ φωνὴ ποῦ καὶ πέτρα ἀκόμα μποροῦσε νὰ ῥαγίσῃ λέγει στὴν κόρη του προσβλέποντάς την μὲ οἶκτο :

—Δυστυχησμένη ὑπαρξί !... Παῦσε πιά τὰ κλάμματά σου ποῦ σπαράσσουν τὴν καρδιά μου, κι' ἄκουσέ με !... Ἄκουσέ με προσεκτικά. Πᾶνε τώρα πέντε χρόνια ποῦ ἡ μητέρα σου, σὰν μιὰ τέτοια νύχτα, ἀφῆκε αὐτὴν τὴν ζωὴν... Ὅταν σὺ θυμᾶσαι τὴν ἀγαπητὴ σου μητέρα θρηνεῖς

καὶ κλαῖς· εἶν' ἀλάθεια πῶς ἡ ἀνάμνησι μωαυῆς εὐγενικίας καὶ ἀγαθῆς καρδίᾳς πρέπει νὰ εἶναι σὲ μᾶς προσφιλέης. Ἄμποτε Ἐκεῖνος ποῦ εἶναι πατέρας ὅλων τῶν ὀρφανῶν νὰ ρίχνει βάλσαμο στὴ πληγωμένη σου καρδιά. Ἄμποτε ὁ μέγαν Θεὸς νὰ σὲ προστατεύει στὸ δρόμο τῆς ζωῆς σου...

Δὲν ἠδυνήθη ὁ Δὸν—Σαράνο νὰ προχωρήσῃ γιὰ τὸ οἱ λυγμοὶ τοῦ ἔπνιγαν τὴ φωνή. Ἡ ἐνθύμησι τῆς γυναικῆς του τοῦ ἔφερε τὰ δάκρυα στὰ ματια του.....

Ἄφ' οὗ στάθηκε μιὰ στιγμὴ γιὰ ν' ἀναπνεύσῃ προσέθηκε μὲ φωνὴ ποῦ ἔμοιαζε σὰ βρυχυθμὸς θηριοῦ ἀγριεμένου.

—Μὰ, ἄμναλη, κλάψε !... Κλάψε καὶ ζήτησε ἀπ' τὸν Πανάγαθον Θεὸ συγχώρησι. Ζήτη συγχώρησι γιὰ τὸ μέγα σφάλμα ποῦ ἔκαμες.....

Παρασύρθηκε ἀπὸ μιὰ νεανικὴ ἀνοησία κ' ἐφάνερωσε ἕνα μυστικὸ ποῦ σκοτῶνει. Ἐφάνερωσε χθὲς στὸν πρίγκηπα Κάρολο πῶς εἶμαστε Ἑβραῖοι....

Παρασύρθηκε ἀπὸ τὸν ἔρωτα σου κι' ἐφάνερωσε ἕνα μυστικὸ ποῦ σὲ λίγο θὰ μᾶς φέρῃ τὴν καταστροφὴ. Δὲν εἴξευρες πῶς γι' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους ὁ ἔρωσ εἶν' ἕνα παιγνίδι, πῶς ἡ θρησκεία γι' αὐτοὺς εἶναι τὸ πᾶν ;... Περίμενε λοιπὸν καὶ θα ἰδῆς σὲ λίγο τί μᾶς περιμένει. Σὲ λίγο θὰ βροῦμε τὴν τύχη ποῦ τόσο ἄλλοι Ἑβραῖοι βρίσκουν γιὰ τὴ θρησκεία τους. Καὶ τότε πές μου, Μαριάμ, τί θὰ ἐκλέξῃς ; Θὰ προτιμήσῃς νὰ καὶς ζωντανὴ ἢ νὰ προδώσῃς τὴν πίστη σου ;

—Πατέρα μου, ἀποκρίθηκε ἡ Μαριάμ μὲ συγκινητικὴ φωνή, ἐγὼ ἀγαπῶ τὴ θρησκεία μου καὶ δὲν θὰ τὴν προδώσω. Εἴξεύρω πόσο ἔχουν ἀποθάνει σὰν μάρτυρες γιὰ τὴν πίστη μου... Μὰ ὁ Κάρολος ;...

Ἄνοιξε τότε ἡ Μαριάμ τὰ χέρια τῆς καί, βλέπουσα στὸν οὐρανὸ μὲ μάτια βουρκομένα φώναξε μέσα σὲ λυγμούς ποῦ δὲν τὴν ἄφιναν νὰ μιλήσῃ.

—Ἄχ Θεέ μου· δὲν εἴξεύρω ποῦ πρέπει νὰ δώσω τὴν κεφαλὴν μου· τί νὰ προτιμήσω· τὴν εὐτυχίαν, τὴν καταφρόνησι ; τὴ δόξα ; ἢ... τὸν θάνατον ;

—Τὸν θάνατον !!!... Ἀκούστηκε τότε μιὰ ὑπόκωφη φωνὴ ποῦ ὅμοιαζε σὰν μιὰ φωνὴ ποῦ βγήκε ἀπὸ τὴ γῆ πατέρας καὶ κόρη τρομάξαν ἀκούοντάς την. Ἀσυναίσθητως ἔφεραν τὰ βλέματά τους στὸν τοῖχο ποῦ ἦταν ἡ εἰκόνα τῆς μητέρας τῆς Μαριάμ. Μεσ' τὲς τρομαγμένες σκέψεις τους νόμισαν πῶς τὴν εἶδαν ζωντανή. Μὲ τὸ αὐστηρὸ τῆς βλέμμα φαινόταν σὰν νὰ προσταξῆ στὴν κόρη τῆς νὰ ἐκλέξῃ τὸν ἔνδοξο θάνατο παρά τὴν ἀτιμὴν ζωὴν.....

Αἱ στιγμῆς περνοῦν γρηγόρα· τώρα καὶ οἱ δυὸ καθισμένοι σκέπτονται· μὰ αἱ σκέψεις τους

δεν γίνονται αποφάσεις γιατί ο φόβος τους έχει παραλύσει όλες τις δυνάμεις και δεν εϊξεύρουν πώς να σωθούν από τον κίνδυνο που τους απειλεί

Ξάφνου ακούν έξω στο δρόμο βαρύ ποδοβολητό και μεγάλο θόρυβο.

Σάν να ξύπνησαν από βαθύ λήθαργο έσήκωσαν τα κεφάλια τους και :

— Έρχονται !... έφριθύρησαν μονομιάς και οι δύο τοις και μιά τρεμούλα δυνατή τους έπιασε. Ήσαν βέβαιοι πώς ή τελευταία στιγμή της ζωής των έφθασε. Έγνώριζαν πώς αν πέσουν στα χέρια της Ίερās Έξετάσεως πολύ δύσκολα θά εσώζοντο. Πόσοι άνθρωποι δεν είχαν καή ζωντανό χωρίς καμμία αίτια παρὰ γιατί ήσαν Έβραίοι ;

Έϊξευραν πώς το ίδιο τέλος θά είχαν και αυτοί· γι' αυτό άρχισαν να τρέμουν μόλις άκουσαν βήματα στο δρόμο.

Πέρασαν κάμποσα λεπτά κι' άκούστηκε χτύπος δειλός στην πόρτα απ' το δωμάτιο. Ένας υπηρέτης εϊσήλθε· το χρώμα του προσώπου του παρουσίαζε μιά ανέκφραστη όδύνη· ανήγγειλε πώς ο πρίγκηπας Κάρολος με τους ανθρώπους της Έξετάσεως ζητούσαν να έμβουν μέσα. Η Μαριάμ διάταξε να τους αφήσουν. Πέρασαν κάμποσες στιγμές και ο πρίγκηψ έμβήκε στο δωμάτιο μαζί με πολλούς άλλους ανθρώπους.

Έπλησίασαν τότε προς τον Δόν-Σαράνο και χωρίς κανένα σεβασμό τον άρπαξαν και τον έδεσαν σαν ναταν κανένας απ' τους χειροτέρους κακούργους. Ο Δόν—Σαράνο δεν άντεστάθηκε καθόλου άλλ' αφήκε τον έαυτόν του στην διάθεσι των κακούργων ανθρώπων. Άφ' ού τον έδεσαν καλά τον κατέβασαν έξω στο δρόμο :

Ο πρίγκηψ έμεινε επάνω μόνος με τη Μαριάμ με σκοπό να την παρακαλέση ν' αλλάξει πίστη. Μά ήσαν αδύνατο· ή Μαριάμ σε κάθε λέξι σε κάθε παράκλησι του πρίγκηπος απαντούσε με πείσμα.

— Ποτέ !..

— Τότε λοιπόν, άνέκραξε ο πρίγκηψ, με μάτια που έβγαζαν σπίθες από το θυμό, τότε λοιπόν, αθλία πήγαινε να καής ζωντανή και καί γνώριζε το καλά πώς κανένας δεν θά σε λυπηθή, κανένας δεν θά σε σώση.

— Δεν φοβούμαι εγώ τον θάνατον, άποκρίθηκε ή Μαριάμ με περιφάνεια όταν πρόκειται να υπερασπίσω τη θρησκεία μου. Μά σύ, ανανδρε, δεν έλυπήθηκες τον άμοιρο πατέρα μου και τον στέλνης στη φωτιά ;

«Με επλάνεψες και μου απέσπασες το μυστικό και σαν να έφταίξαμε σε τίποτε θέλησες άμέσως να μάς σκοτώσης :

Ένώμιζα πώς στα στήθεια αυτά θά ήταν λίγη καρδιά να αγαπήση· μά πλανήθηκα. Δεν είχες καρδιά σύ· είχες πέτρα αντί καρδιάς. Μου έλεγε πώς μ' αγαπούσες και

μου έδινες τόσες ύποσχέσεις μά μόλις άκουσε πώς είμαι Έβραία, άμέσως ή αγάπη σου με-τεβλήθηκε σε μίσοσι. Σε μίσος θρησκευτικό. Καί αυτό το μίσος σε ήνάγκασε να μάς προδώσης.

Ο Θεός που από τον ούρανό βλέπει τις άδικίες που γίνονται σ' αυτόν τον κόσμο, ο Θεός να σε τιμωρήση.

Τα λόγια αυτά της Μαριάμ δεν συνεκίνησαν καθόλου τον πρίγκηπα και έδιάταξε να δέσουν την Μαριάμ και να την πάνε μαζί με τον πατέρα της.

Δεν έχρειάσθηκε να γίνη τακτικό δικαστήριο για να τους δικάσουν. Άφ' ού ο πρίγκηψ Κάρολος έβεβαίωσε πώς νύτοι ήσαν Έβραίοι ήταν περιττά όλα τ' άλλα. Γι' αυτό αφ' ού τους έκοψαν τα μαλλιά της κεφαλής και τους έβασάνισαν με πολλά και διάφορα βασανιστήρια τους έδεσαν πάλι με αλυσίδες και έτοιμάσαν το καυστήριο για να τους κάψουν κι' αυτούς όπως είχαν κάψει χιλιάδες όλόκληρες από Έβραίους.

Η σελήνη εκείνης της βραδυάς έρριχνε τις τελευταίες αχτίδες της Κόσμος πολυς που έμαθε πώς το πρωί θά εγίνετο ή ιεροτελεστία (auto-da-fé) συναθροίσθηκε για να ιδή την τελετή.

Όταν επρόκειτο να γίνουν τέτοιες τελετές όλοι προσπαθούσαν να παρευρεθούν γιατί το θεωρούσαν άγιον.

Σε λίγο έφθασε και ή συνωδία μαζί με τον πατέρα και την κόρη Όλος ο λαός έτρεχε για να τους ιδή και να τους ύβρίση.

Τέλος και οι δύο έδέθησαν σε ένα χονδρό πάσσαλο. Πέρασαν κάμποσες στιγμές και ή φωτιά που άναψαν γύρω τους τους περικύκλωνε Ήτον ένα θέαμα φοβερό. Αί φλόγες άνέβαιναν ψηλά και άρχιζαν να τους καίουν.

Σε μιά στιγμή ένα ρίγος διέδραμε τα μέλη της Μαριάμ. Τότε ο πατέρας της για να την ενθαρρύνη της είπε :

— Κόρη μου, μη φοβάσαι τον θάνατον. Ο άνθρωπος πλάσθηκε για ν' αποθάη. Σύ κόρη μου θά είσαι το τελευταίο θύμα του θρησκευτικού φανατισμού στην Ίσπανία. Άπόθανε άντάξια προς τη φυλή σου, και άποδειξε πώς είσαι κόρη του ΛΑΟΥ ΕΚΕΙΝΟΥ ΠΟΥ ΕΙΞΕΥΡΕΙ ΝΑ ΥΠΟΦΕΡΗ ΓΙΑ ΤΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΟΥ !!!..

Με τις λέξεις αυτές άφέθηκε ο Δόν-Σαράκο στη διάθεσι των φλογών.

Έκείνη τη στιγμή ή άργυρά σελήνη κρύβηκε πίσω απ' τα βουνά και τ' αστέρια να τρεμοσβύνουν σαν να μην ήθελον να παραστούν μάρτυρες από ένα τέτοιο κακούργημα !.

Διηγούνται ότι κατά το έτος 1869 σε μιά φυλακή της Μαδρίτης, εύρέθη μιά κόμη από όραίες τρίχες. Πιστεύουν πώς τα όραία αυτά μαλλιά ήσαν της Μαριάμ Σαράνο, του τελευταίου θύματος της Ίερās Έξετάσεως.

ΓΙΟΜΤΩΒ ΓΙΑΚΟΥΒΑ

→❖❖❖❖←

ΤΟ ΕΒΡΑΪΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Το κίνημα διὰ το έβραϊκόν ζήτημα λαμβάνει εύρυτάτας διαστάσεις ιδίως εις την Άγγλίαν και την Αμερικην. Άλλά και κατι γίνεται και άλλου. Το έβραϊκόν σοσιαλιστικόν κόμμα της Ρωσίας «**Ποαλέ Σιών**» διεκδικεί την ισπολιτείαν. Εις Ίταλίαν ιδρύθη Σωματεϊον διὰ τα πολιτικά δικαιώματα των Έβραίων εις όλως τας χώρας και ή εφημερίς «**Έβραϊκή Σημεία**» της Ίταλικής αποτεινάσα σχετικήν έρώτησιν εις τους Ιταλούς γερουσιαστας και βουλευτας έλαβε την απάντησιν ότι εϊνε πρόθυμοι να συνηγορούν υπέρ των δικαιωμάτων των άπανταχού Έβραίων.

Άλλ' εις την Άγγλίαν, εγιναν εις διαφόρους πόλεις μεγάλαι συνελεύσεις διὰ τα πολιτικά δικαιώματα και διὰ την άναγνώρισιν υπό των Δυναμικών έβραϊκού Κέντρου εις Παλαιστίνην. Άς αναφέρωμεν την μεγάλην Συνέλευσιν του Μάνκεστερ τη πρωτοβουλίη της «**Σιωνικής Άγγλικής Ένωσεως**», την όποιαν ήκολούθησε μέγχι δημόσιον συλλαλητήριο. Εις το συλλαλητήριον έξεδόθησαν δύο ψηφίσματα 1) Οι Έβραίοι του Μάνκεστερ έδέχθησαν το σιωνικόν πρόγραμμα περί ιδρύσεως μιζς έδρας διὰ τον έβραϊκόν λαόν εν Παλαιστίνη, νομίμως και διὰ του διεθνούς δικαίου άναγνωρισμένης και 2) να υποστηρίζουν το έργον της άγγλικής σιωνικής Ένωσεως διὰ την επίτευξιν του σκοπού του σιωνικού κινήματος.

Τρίτη Συνέλευσις εγινεν εις Μάνκεστερ υπό των αντιπροσώπων των Συναγωγών και άλλων έβραϊκών καθιδρυμάτων. Καί ή Συνέλευσις αυτή έδέχθη το σιωνικόν πρόγραμμα.

Άν δε λάβωμεν υπ' όψιν ότι και εν Λονδίω εϊγον γίνη προηγουμένως τοιαύτα ψηφίσματα, εϊνε πλέον φανερόν ότι ο έβραϊσμός της Άγγλικής θά συνεισφέρει μεγάλην συμβολήν εις την υπέρ των έβραϊκών δικαιών δράσιν διὰ το προσεγες σινεδριον της ειρήνης.

Το έν Νέα Υόρκη μέγχι συλλαλητήριον διὰ τα δικαια των Έβραίων εγινε τη πρωτοβουλίη του «**Διοργανωτικού Κομιτάτου του Έβραϊκού Κογγρέσου**». Έλαβον μέρος 17 εθνικαί έβραϊκαί οργανώσεις αντιπροσωπεύουσαι **μισό εκατομμύριον μέλη**. Του συλλαλητηρίου προήδρευσε ο διάσημος σιωνιστής Λουί Μπρανδέις δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου των Ηνωμένων Πολιτειών. Παρέστησαν και μέλη του

Κογγρέσου της Νέας Υόρκης, μη ανήκοντα εις το έβραϊκόν δόγμα, τα όποια έλαβον τον λόγον και ύπεσγήθησαν να φέρουν εις την Βουλήν το έβραϊκόν ζήτημα.

Το Συλλαλητήριον εψήφισε την σύγκλησιν του Έβραϊκού Κογγρέσου· να γίνη εκκλησις εις τα πολιτισμένα Κράτη να λάβουν υπό την προστασίαν των την ύπόθεσιν του έβραϊκού λαού· και να παρακληθώ ή αμερικανική Κυβέρνησις να μεσολαθήσιν ίνα εξασφαλισθώσι εις τον έβραϊκόν λαόν τα πλήρη αυτού δικαια.

Άλλο συλλαλητήριον των εργατικών έβραϊκών ενώσεων απέφασισε να γνη εκκλησις εις όλως τας εργατικάς οργανώσεις ίνα με μίαν ήμέραν γενικής άπεργίας διαπρανωθώ ή άλληλεγγύη όλων των εργατών της γης με τα δικαια του έβραϊκού λαού. Οι εργάται της Αμερικής εδήλωσαν ήδη ότι θα συμμεθέξωσι του κινήματος.

Το μεγαλειότερον συλλαλητήριο των έβραϊκών Αμερικής εγινεν εις Μανχάτταν, με 600 αντιπροσώπους πεντακοσίων έβραϊκών οργανώσεων. Το συλλαλητήριον προήδρευσε ο δικαστής Λέων Σάνδερς. Ο Ραββίνος Στέφεν Ουάις εις τον εισαγωγικόν του λόγον εκαιε μνείαν των τριών τρόπων που οι έβραίοι άντιμετωπίζουν το έβραϊκόν πρόβλημα. Οι μεν λέγουν «δεν εϊναι δυνατόν να γίνη τίποτε διὰ τον λαόν μας». Αυτοί εϊνε οι δειλοί. Οι δε νομίζουν άμυδρως ότι δυναται να γίνη τι, πολυ δλίγον διὰ τον έβραϊκόν λαόν. Η συμπεριφορά τούτων εϊνε ή των ζητιάνων, οι όποιοι ζητούν δλίγην ελεημοσύνην. Η τρίτη στάσις εϊνε ή ιδική μας. Εϊνε ή στάσις εκείνων που πιστεύουν ότι ένας λαός εϊνε κύριος της τύχης του. Ημεϊς πιστεύομεν ότι ο λαός μας δύναται να σωθώ, πιστεύομεν ότι ο λαός μας θα δράσιν ο ίδιος και μόνος του».

Τέλος ή όμήγυρις εψήφισε την ευχήν να επιτευχθώ παντού ή ισπολιτεία του έβραϊκού λαού και να ιδρυθώ δι' αυτόν μιά πατρις εις την Παλαιστίνην.

Αυτά περί της δράσεως των Έβραίων Άγγλικής και Αμερικής. Εάν δε ένωθώ ή δράσις των Έβραίων των άλλων χωρών, δεν υπάρχει άμφιβολία ότι τα έβραϊκά δικαια θα εύρουν ήχώ εις το μέλλον Συνέδριον της Ειρήνης.

ΣΗΜ. Ως τεκμήριον της ισχυρός δράσεως των Έβραίων των Ηνωμένων Πολιτειών, ως προστεθώ ότι ο έρανος υπέρ των Έβραίων της Ρωσίας των θυμάτων του πολέμου, ο γενόμενος τη 27 Ιανουαρίου εν Αμερική απέδωκε εις μίαν ήμέραν περί τα 11,000.000 φράγκα χρυσά. Ο έρανος ούτος εγινε τη πρωτοβουλίη του Προέδρου Ουίλσον, εϊνε δε ευτύχημα ότι την πολιτικήν πρωτοβουλίαν των Έβραίων Αμερικής υποστηρίζει αυτή ή φιλελεύθερος αμερικανική Κυβέρνησις. Της έβραϊκής δε επιρροής

έχομεν τεκμήριον με τόν διορισμόν του όμοδόξου Έρρίκου Μοργκεντάου ως πρέσβειος έν Κωνσταντινουπόλει.

ΣΙΩΝΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Τόν Ίανουάριον τό Ε. Ε. Κ. συνέλεξεν φρ. 37193. Τόν Φεβρουάριον φρ 42442 ήται κατά τούς δύο μήνας φρ. 79635.

Ός βλέπουν οι αναγκαστάι μας πρ' όλον τόν παγκόσμιον πόλεμον, ό έβραϊκός λαός δέν λησμονεί τό σιωνικόν ιδανικόν. Έκ του άνω ποσοδ περί τας 40000 προέρχονται από τά εμπόλεμα μέρη ιδίχ Γερμανίας και Αυστρίας, περί τά 41,000 από τήν Αμερικήν. Τών άλλων μερών ή συνεισφορά είναι ελάχιστη ή δε Έλλάς δέν αναρπίνεται πουθενά εις τούς δύο αυτός μήνας. Καί έχομεν ειρήνην! Τί γίνεται ή άλλοτε ένεργεια του Συλλόγου Βόλου.

Σιωνικά Ειδήσεις.

Εις τήν Ίερουσαλήμ ιδρύθησαν δύο νέαι έκδοτικαί έταιρίαι «Μαχτελά» και «Τελπιότ,» και όποιαί ιδίχ ή έκδώσουν βιβλία διά τήν παιδικήν ηλικίαν.

Τό έβραϊκόν παρθεναγωγείον τής Ίερουσαλήμ δέν υπέφερον σχετικώς από τόν πόλεμον. Μάλιστα κατά τό τρέχον σχολικόν έτος ό αριθμός τών μαθητριών από 224 άνήλθεν εις 280. Εις 130 μαθητρίεξ εξησφαλίσθη ζεστόν φαγητόν καθ' έκάστην. Η γλώσσα διδασκαλικώς είναι ή έβραϊκή. Ξέναι γλώσσαι διδάσκονται Γαλλική και Γερμανική. Τό πρόγραμμα περιλαμβάνει τήν Αριθμητικήν, Γεωγραφίαν, Ζωολογίαν, Βοτανικήν, Γυμναστικήν, Ίγνογραφίαν, Άσμα και κηπουρικήν. Έκ τών τελειοφώντων τινές ή εισαχθούν εις τό Διδασκαλείον ή εις τό τών Νηπιαγωγών ή εις τήν Γεωργικήν Σχολήν τής Πέταχ Τικβά, ή όποια έχει ήδη 47 μαθητάς, τέκνα τών έβραίων γεωργών.

Εργάζεται επίσης αποτελεσματικώς εις Ίερουσαλήμ και τό Μικροβιολογικόν Ίνστιτούτον κατά τής λύσης, έλωδών τών πυρετών, και άλλων μικροσκοπικών νόσων. Επίσης τό Ίνστιτούτον έχει και τμήμα έμβολιασμού.

Αθήναι

Υπέρ του Έθνικου Έβραϊκου Κεφαλαίου συνέλεγχσαν τά εξής ποσά εκ τών Κυτίων τών Κυρίων του Κυρίου Δάν Αδελαΐ . . . Δραχ. 5.— » Αλφρέδ Όλστιά . . . » 3.50 τής Κυρίας Γκαλδστάιν . . . » 5.— » Σίλμπερμαν . . . » 4.90 του Κυρίου Μουσή Σακκλ . . . » 5.— » Αβ. Α. Αλχανάτη . . . » 5.50 » Σολ. Μπερχά . . . » 9.35 τής Κυρίας Ντουτού Σιακλ . . . » 7.40

του Κυρίου Σαμ. Αλχανάτη . . . » 2.— » Ίωσ. Αλχανάτη . . . » 1.50

Κατά τήν διάρκεια της έορτής του Πουρήμ ή μικροσκοπική δεσποινίς Έσθήρ Σ. Αλχανάτη συνέλεξε 30 δραχ. υπέρ του Έθνικου Έβραϊκου Κεφαλαίου.

Λάρισα

Ειδήφοραί υπέρ του Σιωνισμού

α) Δωρεάι Κυτίων. Σαμουήλ Μισραχίς 15,75, Μιχαήλ Λεβής 14,35, Φάης και Λεβής 15,75, Αβραήμ Ί. Κοέν 1,75. Ίωσήφ Σιακίς 17,75, Ήλιος Αλμπελανσής 1.35. Ραφαήλ Σαμπετάι 26. Χ. Α. Αλχανάτης 6,10. Μωύσης Αλγούστης 3,50. Αβραήμ Μορδ. Κοέν 2,95 Κυρία Σαμουήλ Μισραχί 9,20. Μουσ'ν και Σιμών Φρανσές 0,60 Αβραήμ Καλαμιάος 0,50. Μουσ'ν Έσινιαζή 1,20, Έλιέζεφ Μωύσης 1,80 Μεναχέμ Σιλέμ 2,65. Ήλιος Μανόαχ 2,80 Μωύση Σιατών 1,10 ήτοι έν όλφ Δραχ. 125.

β) Έλαιόδενδρα. Περίσσευμα χοροδ δοθέντος εις τήν οικίαν του κ. Σαλόμ Σακκί δραχ. 19 Διάφοροι 9, Αβραήμ Μ. Κοέν δραχ. 2 ήτοι έν όλφ διά 4 δένδρα δραχ. 30.

γ) Διάφοροι δωρεάι. Η δις Αλέγη Μωύση συνέλεξε κατά τήν τελετήν του «μπερίθ μιλά» εις τας οικίας τών κ. κ. Αβραήμ Μπέγα δραχ. 6,95 του Δαβίδ Μαγρίσο 2,60, Μωύση Φρανσές 4 Μουσ'ν Αλγούστη 3,75.

Αβραήμ Τουρών δωρεά εις τήν συναγωγήν δραχ. 1. Έν όλφ δραχ. 18,30.

Κατά τήν ήμέραν του Πουρήμ όμάς δεσποινίδων αποτελούμένη εκ της δεσποινίδος Μαφ. Χ. Νεργήν, Μπανσέβας Ατουν, Βικτωρίας Μωύση και Όλγας Ί. Γιακουέλ εξέλθούσα ανά τήν Έβραϊκήν συνοικίαν προς συναξιν έρανών υπέρ του Σιωνισμού εισέπραξεν περί τός 45 δραχ. ως παρέδωκε εις τούς κ. κ. Ί. Λεβύ, Α. Μεγήρ και Σαλ. Λεβύ ότινες διορίσθησαν υπό του κ. Κοφρίνα αντιπρόσωποι του Σιωνισμού έν τή ήμετέρα πόλει.

Συγχαρητήρια εις τας δεσποινίδας αι όποιαί πολιτικώς έδειξαν ένδιαφέρον διά τόν Σιωνισμόν.

Κέρκυρα

Δένδρα επ' ευκαιρία του Πουρήμ

Σωματεϊον προς διανομήν δωρεάν γάλακτος εις τας άπόρους οικογενείας 5 δένδρα δρα. 37,50.— Κοινότης Κερκύρας 5 δένδρα δρα. 37,50.— Μοσάβ Τζεκενίμ 5 δένδρα δρα. 37,50.— Club Concordia 5 δένδρα δρα. 37,50 Χεβρά Γκεμιλουτ Χασαδίμ (Έλληνική) 5 δένδρα δρα. 37,50.— Χεβρά Γκεμιλουτ Χασαδίμ (Ίταλική) 5 δένδρα δρα. 37,50.— Άνσέ Μασιμάδ 5 δένδρα δρα. 37,50.— Σχολικόν Συστήσιον 5 δένδρα δρα. 37,50 Γαβριήλ Σ. Μπέσος 5 δένδρα δρα. 37,50 — Ήλιος Μπατινος 5 δένδρα δρα. 37,50.— Κόνσολα Μπατινος 5 δένδρα δρα. 37,50.— Μάρκος Ίηλ Β. Λέλης 3 δένδρα δρα. 22,50 — Πιπίνα Μόρζου Βελλέη 2 δένδρα δρα. 15.— Αβραάμ Καλιμάν Φέρρου 1 δένδρον δρα. 7,50 — Ίακώβ Καλιμάν Φέρρου 1 δένδρον 7,50.— Βίκτωρ Αβραάμ Φέρρου 1 δένδρον δρα. 7,50 — Ήλιος Ίσαάκ Φέρρου 1 δένδρον δρα. 7,50.— Ο Ίδιος— 1 δένδρον δρα. 7,50.— Μανδολίν Ίεσουλά 1 δένδρον δρα. 7,50.— Ίσαάκ Βεντούρας 1 δένδρον δρα. 7,50.— Ίσαάκ Καβαλιέρος 1 δένδρον δρα. 7,50.— Ίωσήφ Μπατινος (ιατρός) 1 δένδρον δρα. 7,50.— Κία Μπατινού (ιατρός) 1 δένδρον δρα. 7,50.— Φορτσονάτα Δέντε 2 δένδρα δρα. 15.— Ίσοούα Ε. Ζακά 1 δένδρον δρα. 7,50.— Αλλέγρα Ίωσ. Ε. Ζακά 1 δένδρον δρα. 7,50.— Άννα Ίωσήφ Ζακά 1 δένδρον δρα.

Τρικαλινός.

7 50.— Ρεβέκκα Ματαθία 1 δένδρον δρα. 7,50.— Σαμουήλ Αμπα Ματαθίας 1 δένδρον δρα. 7,50.— Σαγίνος Α. Δέντες 1 δένδρον δρα. 7,50.— Μπίτσε Σαβ. Δέντες 1 δένδρον δρα. 7,50.— Λέων Ί. Δέντες 1 δένδρον δρα. 7,50 έν όλω 80 δένδρα.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ

Η έορτή της Έσθήρ (Πουρήμ) εις τας Κοινότητας.

Ίωάννινα

Μέ όλην τήν καχεϊαν της άγοράς μας ή Έπιτροπή διά τήν συλλογήν έρανών του «Κέρεν Καϊέμεθ» εισέπραξεν διά τήν ευκαιρίαν τών έορτών του Πουρήμ υπέρ τας 125 δραχιάς. Τα μέλη τα άπαρτίσαντα τήν έν λόγω Έπιτροπή ήσαν οι Κοι Σολομών Ούρ. Νεργίν, Ήλιος Σ. Μάτσας, Ίεουδά Αβρ. Λεβύ και Δαυίδ Ί. Μάτσας, και ό ακούρατος εις τοιαυτα Κ. Σαμπεθαί Καμπελή, ότινες διά της μεθόδου τών Σιωνιστικών σημαϊών και της ευγενούς συμπεριφοράς τών έπέτυχον να ευχαριστήσουν πάντας.

Προψές τό βράδυ έδόθη ευεργετική παράσταση εις τό θέατρον του Τζών Κώστα της πόλεως μας υπέρ του Φιλοπτώχου Συνδέσιμου τών Ίσραηλιτών Ίωαννίνων υπό τών αρχαίων μαθητών και μαθητριών της Alliance. Έπαύθη ή τραγωδία της Έσθήρ του διασήμου Γάλλου ποιητού Racine, μεταφρασθεϊσα εις τήν Έλληνικήν και διδασθεϊσα υπό του άλλοτε διδασκάλου παρ' τή παρ' ήμιν Alliance και νύν έμπορευμένου Κ. Νισήμ Κοφρίνα.

Παρέστησαν όλοι αι πολιτικά και Στρατιωτικά Αρχαί, τό Δικαστικόν Σώμα, τά Προξενεία της πόλεως μας και άπειρον πλήθος μέχρως άσφιξίας. Πάντα τά πρόσωπα έπαιξαν θαυμάσια τό μέρος των. Έχειροκροτήθησαν ιδίως ή τό πρόσωπον της Έσθήρ υποδιδασχάλισσα χαριτόβρυτος δεσποινίς Λουίζα Δαυίδ, ύποδιδασχάλισσα του ένταυθα Παρθεναγωγείου μας, ό τό του Αχαβερός ύποδυθείς Ίακουέλ, ό του Μορδοχάιου ύποδυθείς Δαυίδ Β. Νιργίν και ή μικρά χαριτωμένη Henriette του Κ. Αβραάμ Δ. Λέβη, άπαγεύλασα έλληνιστί τόν Έβραϊκόν Έθν. ύμνον «Ατικβά» τόν συγκινήσαντα πάντας. «Διά σέ Σιών, πατρίς μου, τό αίμά μου δίδοι κτλ.

Εισεπράχθησαν κατά τήν πρώτην και δευτέραν παράστασιν (διότι έδόθη και δευτέρα κατά γενικήν άπαιτήσιν ψές τό βράδυ) περί τας 1000 δραχιάς

Η Στρατιωτική Μουσική ευγενώς παραχωρηθεϊσα υπό του φιλοπροόδου Στρατηγού Κ. Μηλιώγη, του όποιου ή ενεργετική δρασία έν τή πόλει τών Ίωαννίνων παρ' τό όλιγοχρόνιον διάστημα της ένταυθα παρουσίας του έπέσυρε τήν άμέριστον ευγνωμοσύνην παντός Ήπειρωτικου, έπαίανιζε κατά τά διαλείματα διάφορα έκλεκτά τεμάχια. Η συγκινήσις υπήρξε μεγάλη ιδίως καθ' ήν στιγμήν έψάλη υπό του χοροδ ό Έθνικός ύμνος, άναπετασθεισος και της κωνολευκου. Η δε Στρατ. Μουσική μετά του χοροδ έψαλλεν επίσης και τόν ύμνον μας «Ατικβά».

Η διακόσμησις της σκηνής υπήρξεν εξαισία, και αι διάφοροι άμφιέσεις τών μικρών ήθοποιών άπαράμιλλοι.

Έν γένει ή έντύπωσις υπήρξε μεγάλη, διαθρύψασα τήν έθνικήν μας φιλοτιμίαν, τόν έπιτετραμμένον τήν ώραϊαν ταύτην παράστασιν δεχθέντων τά συγχαρητήρια τών επισήμων και μη.

Μετ' έθνικής υπερηφανείας σάς προσθέτω ότι ό Διευθυντής της Νομαρχίας Ίωαννίνων Κοσ Ποντι-

κάκης προσεκάλεσε τούς μικρούς ήθοποιούς της προχθεϊνης θεατρικής παραστάσεως, της τραγωδίας της Έσθήρ, ότινες μικροί επί κεφαλής έχοντες τόν διδάξαντα τό θεατρικόν τουτο έργον Κον Νισήμ Κοφρίνα παρουσιάσθησαν χθές τήν πρωϊαν εις τό κατάστημα της Νομαρχίας, όπου ό φιλοπρόδοος Κ. Διευθυντής τούς προσεφώνησε διά προσλαλιās καταλλήλου, εξυμνήσας τό φιλανθρωπικόν αίσθημα της ήμετέρας Κοινότητος και τό φιλοπρόδοον ρεύμα τών Έλλήνων Ίσραηλιτών τών Ίωαννίνων, συστήσας τό ώραϊον τουτο έργον άνάγκη να συνεχισθί, διδομένης ευκαιρίας, διότι και τήν πόλιν μας τιμά, και μικράν άνακούφισιν προσφέρει εις τούς πολυπληθείς παρ' ήμιν πτωχούς, τούς όποίους, ως μη όφελε, όδυναται ή Σεβ. Κυβέρνησις να βοηθήσῃ κατά καθήκον, ένεκα της κρισίμου, λόγω του εύρωπ. πολέμου, οικονομικής θέσεως, ήν διέρχεται τό Κράτος.

Ο Κοσ Ν. Κοφρίνας ηυχάριστησε τόν Κον Διευθυντή της Νομαρχίας εκ μερους της Κοινότητος μας διά τούς τιμητικούς και ένθαρρυντικούς λόγους του και υπεσχεθη ότι ή ήμετέρα Κοινότης θα πράξει ό,τι εξαρτάται άπ' αυτής προς μερικην άνακούφισιν τών παρ' ήμιν άποκλήρων της τύχης, και προς εξύψωσιν του γοήτρου τών Έλλήνων Ίσραηλιτών Ίωαννίνων.

Ίω. Κοφρίνας

Χανιά

Η ήμέρα του Πουρήμ προεμνήτεο λίαν καθηφής χάριν όμως της Σιωνιστικής Έπιτροπής Χανίων έορτάσθη άρκούτως καλώς. Η άνωτέρω συγκέντρωσις έλαβεν χώραν έν τή μεγάλη αίθούση του Έβραϊκου σχολείου. Όλόκληρον τό σχολείον ήτο καταλλήλως έστολισμένον διά πλήθους σιωνιστικών κών σημαϊών έν μέσφ κλάδων φοινίκων. Εις έπίσημον θέσιν είχον άναρτηθή αι εικόνες τών Α. Μ. Α. Μ. Βασιλέως και Βασιλίσσης τών Έλλήνων ως -και αι του Χέρτσλ και Μάξ Νορδάου. Κατά τας 3 1)2 μ. μ ό Σεβ. Αρχιεραβίος Τεβεριάδος έκαμε αρχήν της έορτής δι' επιβλητικόν μνημοσύνον του Χέρτσλ. Έπικολούθησαν δ' άμέσως διάφορα Σιωνικά άσματα άδόμενα άρκούτως μελωδικώς υπό προσφύγων μαθητριών ως και ήμετέρων. Χάρις δε εις τήν δραστηριότητα τών κ. κ Λιόν Έβλαγών και Ραούλ Βεντούρα άπηγγέλθησαν διάφοροι μονόλογοι εις Έβραϊκήν, Γαλλικήν, και Άγγλικήν. Μετά μεγίστης δε τέχνης παρεστάθη μέρος της Έσθήρ του Racine πρκαλέσαν τήν Ιεράν ανατριχίασιν εις τούς άκροατάς. Υπό τήν επίβλεψιν δε του κ. Αβραάμ Σερένου άπηγγέλθησαν θανμασίως ή Σιωνιάς του Ίεουδά Αλεβύ ως και έτερα δύο Σιωνικά άσματα εις τήν Έλληνικήν.

Κατά τό πέρας τούτων ό κ. Ματαθίας Σεζάνας όμίλησε μετά μεγίστης γλαυρότητος περί «Έβραϊος γυναικός» λαβόν άφορμήν εκ της ήρωϊδος του «Πουρήμ» καταχειροκροηθείς.

Εις τό τέλος δε της συγκεντρώσεως ταύτης, επηκολούθησεν ή κλήρασις λαχουδ διά τήν άναμνηστικήν δωρεάν της Σιωνιστικής Έπιτροπής. Έδορήθησαν δε μία εικόν (ζωγραφικής) του Χέρτσλ έντός πλαισίου άξίας ως και 2 του Μαξ. Νορδάου.

Άπαραίτητον δε είναι όπως τονίσωμεν τήν άκρα προθυμίαν τών συμπολιτών όμοδόξων μας, ότινες μη άρκεσθέντες μόνον εις τήν ύποστήριξιν του εισητηρίου, έβοήθησαν συγχρόνως τό ιερόν έργον διά συνεισφορών, ών τά όνόματα μετά της συνεισφοράς θεωρώ καθήκον μου να αναγράψω.

Μουσης Α. Μινέρβος δραχ. 5 Τίσιτος Σαρφατής 5. Έδμόν Φράγγος 2 Σαμουήλ Βεντούρας 1 Ί. Δροουλάκης 2, Δανιήλ Ίσραχίς 2, Μάρκος Μινέρβος 2,

Ἡλίας Ἰσάκῃς 5, Ἰακώβ Ρ. Φράγκος 5, Σολομών Τρέβεζες 1, Σαμουήλ Μινέρβες 2, Ἰακώβ Ἀγγελος 2.

Αἱ εἰσπράξεις τῶν ὄλων ἀνέρχονται εἰς δρχ. 100 πρέπει δὲ νὰ θεωρηθῶσι ἀρκούντως ἱκανοποιητικαὶ ἐν ἀναλογία τῆς σμικρότητος τῆς ἡμετέρας Κοινότητος.

Ἐπίσης ἐπωλήθησαν χάριν τῶν Δων Ὀλγα Σερένου, Ματθίλδης Σαρφατῆ ἀρκεταὶ σημαῖαι καὶ Σιων. καρφίδες ὑπὲρ τοῦ Ἐθν. Ἑβραϊκοῦ Κεφαλαίου.

Τὰ ἀνωτέρω ποσὰ ἀπεστάλησαν ὑπὸ τῆς Σιωνιστικῆς Ἐπιτροπῆς Χανίων εἰς τὸν ἐν Βόλῳ Σιων. Συλ. «Πουλέ Σιών». Μεθ' ὑπολήψως **Λ. Σερένος**

Λάριδα

Τὸ Πουρὴμ ὁ Σιωνιστικὸς Σύλλογος ἀργάνωσε χορευτικὴν καὶ φιλολογικὴν ἐορτὴν ἣ ὅποια ἐοτέθη ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας. Παρέστη κατ' αὐτὴν ἅπασα ἡ Κοινότης.

Τὸ πρόγραμμα ἦτο ποικίλον μὲ ἄσματα Σιωνικὰ κλπ. Ἦρθε ἰδιαιτέρως ἡ ἀπαγγελία τῆς «Σιωνιάδος» τὴν ὅποιαν ἔκαμεν ἡ δις Ἐσθὴρ Γιαχιμῆς.

Εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐορτῆς συνετέλεσεν ἐκτὸς τῶν μελῶν τοῦ συλλόγου καὶ ἐπιτροπῆ τῶν δεσποινίδων Λουίζα Ἀβράμ, Ἐσθὴρ Σαμπετάϊ Εὔας Λεβὴ καὶ Σάρα Ἀλχανάτι.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐπιτροπὴ συνισταμένη ἐκ τῶν Κυριῶν Ἐλίζας Σαμπετάϊ, Ἐσθὴρ Μισραχῆ, Ρεϊνούλας Σιακῆ καὶ τῶν κ. κ. Ἀβράμ Μ. Κοὲν καὶ Ἰωσήφ Σιακῆ συνέλεξε ὑπὲρ τοῦ συσταίου τοῦ σχολείου δρχ. 150.

Ἀναποκρίτως

ΕΒΡΑΙΟΙ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀθήναι

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Δεσποινίδων πρόεβη ἐσχάτως εἰς τὴν δικινουὴν ἐνδυμάτων εἰς τοὺς ἀπόρους μαθητὰς τῆς Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος. Ὁ ἀριθμὸς τῶν οὕτω ἀνακουφισθέντων πτωχολογίων ἀνέρχεται εἰς τριάκοντα. Συγχίρομεν τὴν Ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην ἀπὸ τῆς δεσποινίδας Ἀλμπαγλῆ, Σαρφατῆ καὶ Ἰαχιμῆς καὶ συνιστῶμεν εἰς τοὺς μαθητὰς ἐπιμελείαν ἵνα καταστῶσιν ἀντάξιοι τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ ὅποιον δεικνύουσιν δι' αὐτοὺς αἱ εὐγενεῖς δεσποινίδες.

Ἡ ἐν λόγῳ Ἐπιτροπὴ μᾶς παρακαλεῖ νὰ εὐχριστήσωμεν διὰ τῆς «Ἰσραηλιτικῆς Ἐπιθεωρητέως» τὴν Κυρίαν Σάραν Νισ. Κόρι ἐκ Σμύρνης παρεπιδημοῦσα ἐνταῦθα διὰ τὸ γενναῖον δῶρον τῆς, προμηθεύσασα ἐξ ἰδίων ὀλοκλήρως τὰ ὑποδήματα τῶν μαθητῶν. Ἡ κυρία Κόρι ἐνεγράφη, ὡς ἐκ τούτου εἰς τὸν πίνακα τῶν εὐεργετῶν.

Εἰς τὸν κατάλογον τῶν σκειςφορέων δὲν συμπεριελήφθησαν εἰς τὸν κατάλογον οἱ κ. κ. Μ. Ἀλχανάτις δρ. 2, Χαΐμ. Ἀλχανάτις δρ. 2 καὶ Ἰωσαφάτ Ἀλχανάτις δρ. 1.

Ἀθήναι.—Ἐπιτροπὴ Κυριῶν ἔχουσα ὡς Ἐπίτιμον πρόεδρον τὴν Κυρίαν Τζόγιαν Κατάν, πρόεδρον τὴν Κυρίαν Σιμχά Γκολδστάιν καὶ ταμίαν τὴν Κυρίαν Ντουτού Σακῆ, διοργάνωσε κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πουρὴμ φιλοφροσινικὴν ἀγορὰν μετὰ λαχνῶν ὑπὲρ τοῦ ἐνταῦθα Ἑβραϊκοῦ Σχολείου.

Αἱ εἰσπράξεις τῆς ἀγορᾶς ἀνήλθον εἰς τὸν στρογγυλὸν ἀριθμὸν τῶν 900 περίπου δραχμῶν.

Εἰς τὴν μεγάλην αὐτὴν ἐπιτυχίαν συνετέλεσαν ὄχι ὀλίγον ἐργασθεῖσαι ἀκαταπονήτως ἡ Κυρία Φρατζῆ μετὰ τῶν δεσποινίδων θυγατέρων τῆς, αἱ δεσποινίδες Γκολδστάιν, αἱ δεσποινίδες Σίλμπερμαν, ἡ δεσποινὶς Μπεράχα, ἡ δεσποινὶς Σακῆ καὶ ἄλλαι τῶν ὁποίων μᾶς διαφύγουν τὰ ὀνόματα.

Λάριδα. Τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ Πουρὴμ τῆ πρωτοβουλία τοῦ συλλόγου τῶν Κυριῶν «Μπενόθ—Ἰσραὴλ» καὶ τῆς νηπιαγωγοῦ Λίδας Ζουβῆ ἐδόθη ὑπὸ τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τοῦ νηπιαγωγείου καὶ τῶν ἄλλων τάξεων τοῦ Ἰσρ. Σχολείου ὠραία Σχολικὴ ἐορτὴ ἣ ὅποια ἐστέρθη ὑπὸ πληρεστάτης ἐπιτυχίας.

Παρίστησαν τὰ περισσότερα μέλη τῆς ἐνταῦθα κοινότητος μετὰ τῶν κυριῶν τῶν. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐορτῆς ὁ κ. Χαΐμ Λ. Ἀλχανάτις ἐκ μέρους τοῦ Συλλόγου τῶν Κυριῶν ὑπαχρίστησε τοὺς παριστάμενους διὰ τὴν ἀθρόαν συμμετοχὴν καὶ δι' ὀλίγων ἐξήγησε τὰ τῆς σχολικῆς ἐορτῆς. Συνίστατο δὲ αὐτὴ εἰς ἄσματα, διαλόγους, ἀπαγγελίας ποιημάτων ἅπαντα εἰς τὴν Ἑβραϊκὴν γλῶσσαν. Ἦρσαν ἰδιαιτέρως ὅταν οἱ μαθηταὶ ἐσχημάτισαν μὲ κοντοὺς ἐν Μαγκέν Δαβὶδ ὅπου ἐψάλη καὶ ὁ ὕμνος Ἀτιβὴ. Ἠκολούθησε σκηνὴ παριστάνουσα τὴν Ραχὴλ κλαίουσαν διὰ τὰ τέκνα τῆς τὴν ὅποιαν παρέστησαν αἱ δεσποινίδες Σάρα Κοὲν καὶ Ματθίλδη Σακῆ ἣ ὅποια ἐτραγουδῆσε συγχρόνως ὠραϊότατον ἄσμα.

Μόλις ἐτελείωσε ἡ Σχολικὴ ἐορτὴ ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος κ. Ἀβράμ Μ. Κοὲν ὡς μέλος τῆς ἐφορείας τοῦ νηπιαγωγείου ἐξήγησε τὰ τῆς λειτουργίας του καὶ ἀνεκοίωσε πρὸς μεγάλην χάριν τῶν παριστάμενων ὅτι τὸ δημοτικὸν Συμβούλιον Ἀκρίσης ἐκτιμᾶσαν τὴν σκοπιμότητα τοῦ Ἑβραϊκοῦ νηπιαγωγείου εὐχεριστήθη νὰ δεχθῆ τὴν αἴτησιν τῆς Ἰσραηλ. κοινότητος καὶ νὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ τῆς συντηρήσεως αὐτοῦ ἐτιμᾶσαν ἐπιχορηγήσαν 1200 δρχ. Ἐκκεμε δὲ θερμὴν ἐκκλησίαν ὑπὲρ τοῦ συλλόγου τῶν Κυριῶν, ὁ ὅποιος σκοπεύει νὰ ἰδρῶσῃ συστάσιον οικονομικὸν ὑπὲρ τῶν ἀπόρων μαθητῶν τοῦ Ἰσραηλ. σχολείου, καὶ κατέληξε ζητωκραυγὰς ὑπὲρ τῆς ἀναγεννήσεως τῆς φυλῆς καὶ τῆς γλώσσης.

Ἀκολούθως ἤρχισε χορὸς δικαρέσας μέχρι τῆς 10ης νυκτερινῆς ὥρας. Εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐορτῆς ταύτης συνετέλεσαν ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Συλλόγου «Μπενόθ Ἰσραὴλ.» Κυρίαι Σαλώμ Σακῆ, Σαμουήλ Μίτσαχῆ, Μούσῆ Σακῆ, Ραχὴλ Σαμπετάϊ καὶ Σαμπ. Σαμπετάϊ, αἱ δεσποινίδες Ματθίλδη Σακῆ, Ἀλέγρη Μούσῆ, Μ. Σαμπετάϊ καὶ ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Σιωνιστικοῦ Συλλόγου.

Εὐχαριστοῦμεν τοὺς κ.κ. Χισκὴ Σιακῆν πρωτοδικὴν Χίου καὶ τὸν ἱατρὸν Ἀβραάμ Ἀλχανάτι προπληρώσαντας τὴν συνδρομὴν τοῦ ὄνου ἔτους.

VARSAÑO ET MOCHÉ

Restaurant

CACHER

Salonique

Sur le quai

ΙΣΑΚ ΜΑΤΑΘΙΑΣ

Αναλαμβάνει παραγγελίας

ἐνεργεῖ ἀποστολὰ

Θεσσαλονίκη

ÉCOLE FRANCO-ALLEMANDE

Enseignement

Secondaire et commercial

Externat-Internat en famille

Salonique

Rue Kasandjilar près du Tcharch

MINOS CONSTANTINIS

Maison de représentation
commission, commerce

ΜΙΝΩΣ ΚΩΝΣΤΑΤΙΝΗΣ

Ἀντιπροσωπεῖται, Ἐμπόριον

Ἀθήναι—Athènes

Dr JASQUES LÉVY

de la faculté de Paris

Pathologique gynécologue et accoucheur

ΙΑΚΩΒΟΣ ΛΕΥΗΣ ἱατρός

Διπλωματοῦχος Παρισίων

Παθολόγος, γυναικολόγος μαιευτῆρ

ΙΑΚΩΒ ΙΩΣΗΦ & ΚΩΝ

ΕΤΟΙΜΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ

ΠΟΙΚΙΛΙΑ—ΣΤΕΡΕΟΤΗΣ

ΜΕΤΡΙΑΙ ΤΙΜΑΙ

Ὁδὸς Βενιζέλου—Θεσσαλονίκη

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Διευθυνσμένη ὑπὸ

Μ. ΙΣΑΑΚ Ι. ΑΛΣΕΧ

Θεσσαλονίκη

Γίνονται δεκτοὶ ἐσωτερικοὶ καὶ ἐξωτερικοὶ μαθηταί:

Ἐμπ. διδασκαλία πλήρης.

Γλώσσαι: Γαλλικὴ, Ἑλληνικὴ, Ἑβραϊκὴ, Γερμανικὴ.

Νεωτέρα μέθοδος καὶ νέα ἐγκαθίδρυσις.

Ἐργαστήριον καὶ Μουσεῖον.

Πρότυπον οἰκοτροφείου

Μητρικὴ ἐπιμέλεια—ἄρισται πληροφορίες.

Τὸ Σχολεῖον κεῖται εἰς τὴν καλλιτέραν συνοικίαν.

Ὁδὸς Παράλληλος 2α ἀποβάθρα

Πλησίον τοῦ Ὀτιέλ Σαντζάλ.

ΒΙΤΑΛ ΚΑΙ ΑΣΕΡ

Μεγάλαι ἀποθήκαι ὑφασμάτων

Ἐλευθερα καὶ Τράνζιτο

Τιμαὶ ἀσυναγώνιστοι διὰ τὴν χονδρικὴν πώλησιν.

Ὁδὸς Ἀγ. Ἀνδρέου 94.—Πάτρας

ΜΟΔΙΑΝΟ ΚΑΙ ΜΠΕΝΡΟΥΜΠΙ

ΜΕΓΑΛΗ ΑΠΟΘΗΚΗ ΥΑΛΙΚΩΝ

ΚΑΙ

ΣΜΑΛΤΩΜΕΝΩΝ ΑΓΓΕΙΩΝ

Τιμαὶ ἀκαταγώνιστοι διὰ τὴν χονδρικὴν πώλησιν

Πλησίον Ὀθωμανικῆς Τραπεζῆς

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ

ΣΑΜΟΥΗΛ ΧΑΝΕΝ ΛΕΒΗ

ΕΜΠΟΡΟΣ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΟΔΟΧΟΣ

Θεσσαλονίκη

**LOTÉRIE EN FAVEUR
DE LA FLOTTE NATIONALE
ET LES ANTIQUITÉS DE GRÈCE**

Six tirages gagnant 1.200.000

Pour chaque tirage Sont émis 100 000 billets soit 400,000
dont les numéros gagnant s'élevont à deux mille billets d'une valeur 200,000

Chaque billet se vend à 4 frs. lequel peut-être divisé à quatre quarts du billet dont le prix est fixé pour un franc chacun.

GAINS POUR CHAQUE TIRAGE

Gains	francs	total
1 de	80.000	80.000
1 »	20.000	20.000
2 »	2.5 0	5.000
5 »	1.000	5.000
15 »	400	6.000
25 »	200	5.000
1950 »	40	78.000
2000		200.000

Le premier tirage aura lieu le 24 février (7 mars) 1915. Le second le 26 avril (9 mai) 1915. Le troisième le 28 juin (10 juillet) 1915. Le quatrième le 27 septembre (10 août) 1915. Le cinquième le 29 novembre (12 décembre) 1915. Le sixième le 31 décembre (13 janvier) 1915.

Pour chaque tirage sont émis des billets entier vendus à 4 frs valant pour tout le gain et pouvant être divisé à quatre billets se vendant chacun à 1 dr. et donnant droit au quart du gain.

Les billets gagnants qui n'ont pas été réclamés dans 3 mois, du jour du tirage, ils sont prescrits en faveur de la caisse de la Flotte Nationale.

Aux acheteurs pour les vendre en payant au comptant la valeur des billets après une entente spéciale avec la ministère de Finances ou fractions de billet d'une valeur de dix mille ils obtiennent une escompte de 15 o/o. Pour ceux qui achètent au comptant des billets ou fractions de billet d'une valeur, au moins, de 10.000 dr. on leur accorde un escompte de 10 o/o.

Aux employés du gouvernement et à ceux qui sont chargés de la vente des billets et fractions de billet on leur fait un escompte de 5 o/o.

Les billets sont en vente dans les caisses publiques aux bureaux de Poste, aux Banques, aux chefs de gare et Stations de Chemin de fer, aux chefs de service du monopole, aux agences et vendeurs des journaux.

Pour tout renseignement et pour toute demande des billets s'adresser aux bureaux de la Flotte Nationale et des Antiquités (département du Ministère des Finances).

Le Directeur—Chef de division

G. N. COFINAS

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝΤΟΚΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Καταθέσεις εις τραπεζικά γραμμάτια.

Τροποποιηθείσης τῆς κλίμακος τῶν τόκων τῶν εις τραπεζικά γραμμάτια νέων ἐντόκων καταθέσεων ἐν ὄψει ἢ ἐπὶ προθεσμία, δηλοποιεῖται, ὅτι ἀπὸ 15 Ἀπριλίου 1909 ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δέχεται παρὰ τὴν Κεντρικὴν Καταστήματι καὶ τοῖς Ὑποκαταστήμασιν αὐτῆς καταθέσεις εις τραπεζικὰ γραμμάτια ἀποδοτέας ἐν ὄψει ἢ ἐν ὠρισμένην προθεσμίᾳ ἐπὶ τόκῳ :

1) 2 ταῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς ἐν ὄψει ἀποδοτέας καταθέσεις μέχρι ποσοῦ δρ. 10,000 πέρα τοῦ ποσοῦ τούτου τοῦ τόκου ὀριζομένου εις 1 ταῖς ο)ο κατ' ἔτος μέχρι 50,000 δρ. πέραν δὲ καὶ τοῦ ποσοῦ τούτου εις 1)2 ταῖς ο)ο κατ' ἔτος. Αἱ καταθέσεις αὗται γίνονται δεκταὶ καὶ εις ἀνοικτὸν λογαριασμὸν, παραδιδόμενου τῷ καταθέτῃ βιβλιαρίου λογαριασμοῦ καὶ βιβλιαρίου ἐπιταγῶν.

2 ταῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ ἕξ μῆνας τοῦλάχιστον.

2) 2 ταῖς ο)ο διὰ τὰς κατ' ἔτος καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ ἐν ἔτος τοῦλάχιστον.

ὁ ταῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ δύο ἔτη τοῦλάχιστον.

3) 2 ταῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ τέσσαρα ἔτη τοῦλάχιστον.

4 ταῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ πέντε ἔτη τοῦλάχιστον ὡς καὶ διὰ τὰθ πέραν τῶν πέντε ἐτῶν ἢ τὰς διαρκείας. **Καταθέσεις εις χρυδόν.**

Δέχεται ἔτι ἐντόκουσ καταθέσεις εις χρυδόν, ἧτοι εις φράγκα καὶ λίρας Ἀγγλίας. ἀποδοτέας ἐν ὠρισμένην προθεσμίᾳ ἢ διαρκείᾳ ἐπὶ τόκῳ :

- 1) 1/2 ταῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ καταθ. 6 μ. τοῦλ.
- 2) » » » » » 1 ἔτους »
- 2) 1/2 » » » » » 2 ἐτῶν »
- 3) » » » » » 4 » »
- 4) » » » » » 5 » »

Αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ καταθέτου ἀναγκαστικαὶ ἢ ἀνώνυμοι.

Μ Ε Γ Α

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ

16—Ὀδὸς Περικλέους—16